If undelivered return to:
"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street.
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

Subscription rate:
For members yearly....$1.20
For non members.....$2.00
Foreign Countries.....$3.00
Telephone 1048

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920 at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik v Združenih državah.

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:
Za člane, na leto.....$1.20
Za nečlane.....$2.00
Za inozemstvo.....$3.00

NASLOV
uredništva in upravništva je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OFOCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 47.—No. 47. JOLIET, ILL., 21. NOVEMBRA (NOVEMBER) 1923. Leto IX.—Volume IX.

SENATOR HIRAM JOHNSON PREDSEDNIŠKI KANDIDAT.

Chicago, Ill. 16. nov. — Kocka je padla! Znani republikanski senator Hiram Johnson iz Kalifornije se je včeraj definitivno izrazil, da je predsedniški kandidat republikanske stranke pri prihod. glavnih volitvah. Ko se je mudil na svojem potovanju v Drake hotelu, ga je obiskalo več časnikarskih poročevalcev, katerim je povedal to važno novico. Zaeno jim je izročil svoje načrte, ozir. platformo, na podlagi katere misli voditi svojo volilno kampanjo. Med temi točkami je označeno, da je Johnson nasprotnik Lige narodov; vsled česar ne odobrava vstopa Združenih držav v označeno ligo.

Senator Johnson se bo zopet mudil v Chicagu dne 26. t. m. pri koji priliki bo priredil velik političen shod v Auditorium dvorani. Za svojega glavnega kampanjskega voditelja si je Johnson izbral milijonarja J. Wrigleya, ml. iz Chicaga.

Bivši nemški kancler dr. Wirth umira.

Berlin, 16. nov. — Danes popoldne je zadel mrtvoud bivšega nemškega kanclerja Dr. Josip Wirtha; njegovo stanje je tako opasno, da so ga že prevideli z zakramenti za umirajoče.

Sodnik sodil samega sebe.

Madison, Wis. — Tukajšnji sodnik O. A. Stolen je te dni pustil svoj avtomobil na nekem prepovedanem prostoru mesta. Službujoči policaj, ki še ni poznal lastnika dotičnega avtomobila, je v vozu pustil pozivnico, v svrho plačila kazni. Ko se je sodnik čez nekaj časa vrnil, je našel na svoje začudenje v svojem avtomobilu pozivnico, da se mora drugi dan zglasiti pri sodniku A. Stolenu, ali samemu sebi. Kako je ta sodnik samega sebe sodil, — še ni znano.

Dolga peticija.

Columbus, Ohio. — Zveza volilk v državi Ohio (The Ohio League of Women Voters) je započela veliko agitacijo za nabiranje podpisov na neki peticiji, katero misli poslati senatu v Washingtonu. Ta listina bo vsebovala prošnjo, da naj tudi Združene države pristopijo k Ligi narodov. Ko bo peticija dovršena, bo zavzemala nad 60,000 podpisov ter bo dolga približno eno miljo.

Star rumunski princ novomašnik.

Pariz. — Dne 11. okt. t. l. je pariški kardinal Dubois posvetil v mašnika 60 letnega rumunskega princa Vladimirja Ghika, brata bivšega rumunskega ministra na Francoskem. Posvečenje in nova maša se je vršila v tukajšnji kapeli Lazaristov, v koji red je ta rumunski plemenitaš pristopil.

GUVERNER WALTON ODSTAVLJEN.

Oklahoma, City, Okla. 19. nov. — Ker je bil 5. guverner države Oklahoma, J. C. Walton obdolžen uradne korupcije, zanemarjenja dolžnosti in še več drugih prestopkov, — ga je danes državno senatno sodišče soglasno spoznalo krivim in odstavilo iz urada. Obtožnica je vsebovala 16 točk prestopkov, izmed katerih se mu jih je dokazalo 11 in sicer:

Guverner Walton je prejemal visoko podkupnino za pomilošenje premožnih kaznjencev.

Svojega privatnega šoferja je stavil na državno plačilno listo.

Nastavljal je mnogo svojih političnih prijateljev v državne urade, ki sploh niso nič delali.

Obtožen je bil, ker je z vojaštvom prepovedal zborovanje glavne porote.

Kršil je postavo glede takozvane "habeas corpus" dokaznilne točke.

Potrošil je po nepotrebnem $10,000 iz sklada državnega zdravstvenega oddelka.

Določil je $4000.— izplačila za neko zamorsko sirotišnico v svrho plače dveh brivcev.

Zabranil je za dne 2. okt. t. l. določeno državno volitev.

Potrošil je za svojo volilno kampanjo več denarja, kakor postavno predpisano.

Prejemal je prispevke in darove že potem ko je bil izvoljen.

Bil je v obče nesposoben za guvernerski urad.

Sodnija je dalje določila, da odstavljeni guverner Walton nima nikake pravice vložiti priziva.

Za prijatelje puranove pečenke

Chicago, Ill. — Tukajšnji prodajalci perutnine na debelo poročajo, da bo veljal letos funt zaklanega purana od 55-60c; cena na debelo je 48c. Kdor či bo hotel privoščiti purana, mora imeti v žepu najmanj $5.—

Odkrita zarota v Avstriji in na Ogrskem.

Budimpešta.—Tajni agentje so prišli na sled nameravani zaroti na Avstrijskem in Ogrskem s tem, da so pri državnem poslancu Ulainu našli več obtoževalnih pisem.

Ogrski in avstrijski nacionalisti so bili v direktni zvezi z nemškim generalom Ludendorffom in Hiblerjem, ki sta Ogrski obljubila svojo pomoč. Bavarska naj bi Ogrski poslala potrebno vojaštvo, zakar bi dobila veliko količino žita. Oblasti so zaprle vse osebe v zvezi s to zaroto.

Obsojena nemška upornika.

Berlin, (Nemčija.) — Te dni je nemško vojaško sodišče obsodilo majorja Buchdrukerja na 10 let ječe in v plačilo 100 bilijonov mark, ker je on vodil ponesrečen upor pri zavzetju trdnjave Kustrin; njegov tovariš major Herzer, ki mu je pri tem pomagal, je bil obsojen na 2 leta in pol ječe.

Iz urada gl. predsednika K. S. K. Jednote

"Glasilo K. S. K. Jednote" je objavilo oklic na društva in članstvo K. S. K. J. v Pittsburgh-u, Pa. in okolici, sklicujoč ter opominjajoč jih na "ja" gotovo udeležbo nekega skupnega shoda! — Čudim se gospodu sklicatelju, da v resnici dokaj čudim; posebno ker vem, da v to svrho je pooblaščen le duhovni vodja Rev. F. J. Ažbe; on, ki neumorno deluje na verskem polju, v vsakem oziru in — vsak čas„ ter je duhovni vodja v pravem pomenu besede, kar jih je še kdaj K. S. K. J. imela!

Nadalje se v Pittsburghu nahaja drugi gl. podpredsednik br. J. Mravintz, ter vrhovni zdravnik br. Dr. Jos. V. Grahek, enako porotni odbornik br. Frank Trempush, poleg teh tudi društveni odborniki, ki so po mojemu mnenju zelo sposobni za agitacijo tega shoda, ter pripravljeni podati vsa, k slovesnoti oziroma shodu spadajoča pojasnila. Ako bi se pisatelj imenovanega dopisa le količkaj oziral na te štiri glavne uradnike, — poleg treh, celo bivajočih v Pittsburgh-u,— — bi si pač ne dovolil obelodaniti njegovega članka "Pozor"!

Pozitivno bi pač pričakoval od gosp. Grdina, da bi se preje obrnil na gl. predsednika, kakor gl. odbor za dovoljenje, ter mu s tem izkazal vsaj malo spoštovanja p. d. "rešpekta", pred ko je storil svoje korake.

Konečno Vaša opomba bilježi: "Da gl. odbor gotovo nima ničesar proti Vaši "ideji" ali misli, ker je bolj potrebno sedaj kot pa po Novem letu". Toda gosp. Grdina naj Vam blagohotno povdarjam, da častiti gosp. duhovni vodja je na zadnji konvenciji poročal, da v Pittsburgh-u je **"vse v najlepšem redu!"**

Toraj naj gosp. Grdina blagovoli vzeti na znanje, da nikdar naj ne sklicuje shodov brez dovoljenja glavnih uradnikov.

Josip Sitar, preds. K. S. K. Jednote.

Joliet, Ill. 19. nov. 1923.

Premogovni baroni zmagali.

Harrisburg, Pa. 17. nov. — Ker se je guverner Pinchot pritožil pri gen. državnem pravdniku vsled vednega navijanja cen trdega premoga od strani operatorjev, je danes gen. pravdnik Woodruff temu odpisal, da imajo na podlagi postave operatorrji popolno pravico določevati in kontrolirati cene premoga v korist? ljudstva?! Določevanje cen premoga ni v nikaki zvezi s znano Shermanovo protitrustno postavo.

13 krat poročena.

St. Louis, Mo. Pred kratkim se je v East St. Louisu, Ill. zopet poročila 43 letna Mrs. Cora Walker — Truxler — Butcher — Crow — Whitney — Barness — Porter — Lilley — Swanson — Lilley — Lilley — Yates — Laforge; njen zadnji trinajsti! soprog se piše Henry Laforge. Srečna?! nevesta je bila dvakrat vdova, desetkrat se je pa od svojih prejšnjih mož ločila in razporočila; na ta način je dala slovo svojemu 12. soprogu Yates baš 5 dni pred 13. poroko z Laforgem. Na dan poroke so ji trije njeni bivši možje čestitali k srečni dosegi 13. moža.

Kukluksovi župani v Ohio.

Cleveland, Ohio. — Ker je bilo pri zadnjih volitvah petero županov izvoljenih s pomočjo stranke kukluksovcev, nameravajo ti župani sedaj ustanoviti svojo posebno politično organizacijo v svrho politične H. Marshall v Warren, Ohio, W. D. Cunningham, Girard, O., H. Kistler, Niles, O., Hans P. Johnson; Struthers, Ohio in Charles Scheible, Youngstown, Ohio.

Prvič v gledališču se je mudil predsednik Coolidge odkar je v Beli Hiši, dne 11. t. m. ko se je s svojo soprogo vdeležil dramske igre "Robert E. Lee".

Zaključek cerkvenega bazarja v Jolietu.

Minulo nedeljo zvečer se je vršil v "Slovenia" dvorani zaključek letošnjega bazarja cerkve sv. Jožefa ob velikanski vdeležbi. Toliko faranov in drugega občinstva že ni bilo dolgo časa v označeni dvorani. Iz raznih virov se da sklepati, da bo čisti prebitek te prireditve zelo povoljen. Najbolj zanimiva točka zadnjega bazarjevega večera je bilo štetje kolekte kontestantov, g. Fr. Terlepa in Ivan Petrica. Prvi je nabral $1012.23 drugi pa $786.86 ali vsega skupaj $1799.08. Vsekako lepa svota! Čast in priznanje obema kontestantoma!

Poljska in Turčija prijateljici.

Varšava. — Dne 16. okt. t. l. je poljska vlada obnovila stalno, ozir. trajno mirovno pogodbo s Turčijo, kakšna je bila že enkrat sklenjena leta 1815.

Žrtve neprevidnosti.

Chicago, Ill. — Chikaška varnostna komisija je na podlagi raznih podatkov izračunala, da je bilo leta 1922 v Združenih državah vsled avtomobilov in trukov povoženih 31,604 oseb, deloma smrtno in manj nevarno. Skupna finančna škoda vsled teh ponesrečenj znaša $13,509,000. V tej svoti pa niso vpoštete pristojbine za bolnišnice in zdravnike.

Podpisal svoje ime 540,000 krat.

Fort Howard, Md. — Te dni je tukajšnji mestni klerk W. L. Kerr je obhajal 30 letnico svojega uradovanja. Navedenec je izračunal, da je v tem času podpisal najmanj 540,000 krat svoje ime na razne listine. Sleherni dan jih podpiše okrog 60, kar znaša na leto 18,000 krat. Ker je bil ponovno izvoljen, upa to število še znatno pomnožiti.

RAZNE KRATKE VESTI.

V Londonu živeči Grki so sprožili misel, da naj bi grški prestol zasedel angleški vojvoda Connaught; v to svrho so poslali athenskemu listu "Patris" večji oklic potom brzojavke.

— Iz Prage se poroča, da namerava Čehoslovaška izdati 163 milijonov č. kron za zgradbo novih zrakoplovov, ali okrog $4,650,000.

—Prosjačenje in beračenje je postalo na Nemškem dandanes tako popularno, da nosi skoro že vsakdo pri sebi več bankovcev za milodare„ katere meče beračem v klobuk. Nedavno je v nekem parku v Lipskem na klopi zaspal neki brezposelni delavec. Med spanjem mu je pa padel njegov klobuk na tla baš pod glavo. Ko se je delavec prebudil je na svoje veliko začudenje našel polu klobuk papirnatih mark v manjših zneskih, katere so mu mimoidoči ljudje nevedoma darovali.

—Kakor znano, je imel sedaj že pokojni angleški milijonar baron Nathahniel Sotschild največje veselje zbirati bolhe za svoj muzej. Te dni je postala ta čudna zbirka, vredna baš več milijonov v roke državnega muzeja v Londonu. Veščaki in naravoslovci zatrjujejo, da je ta zbirka neprecenljive vrednosti in nenadomestljiva.

Pred več leti je poslal baron Rothschild na sverni tečaj večo ekspedicijo samo zaradi tega, da je ulovila neke posebne vrste bolho, kakoršne ni mogoče drugod dobiti. Ta zbirka je velike vrednosti za naravoslovce, ko proučujejo prenos bolezni potom teh parasitov.

—Dne 18. t. m. je na križarki "Jaime" dospela v Italijo španska kraljeva dvojica, kralj Alfonz in njegova žena Viktorija; pri tej priliki se jima je v Spezi v pozdrav oddalo kraljevi salut. Španski kralj misli najprvo potovati v Rim, kjer bo obiskal sv. očeta.

—Dva danska civilna inženirja, Axel Petersen in Arnold Poulsen sta te dni pred zborom veščakov razkazovala svojo najnovejšo iznajdbo — govoreče kino slike. Razni profesorji in učenjakai zatrjujejo, da se je ta iznajdba povsem in dobro posrečila.

— Z nemškim parnikom "Albert Bullin" je dne 18. t. m. v New York prispelo 100,000 nemških vojakov; toda ne živih, — ampak lesenih in plehastih. To blago in mnogo raznih drugih igrač za božič je naročila neka večja newyorška tvrdka; teža vseh teh igrač znaša nad 5000 ton. — —Torej, nič strahu pred toliko leseno nemško armado!

—Iz Johannesburgha v Južni Afriki se poroča, da so ondi živeči divjaki, ki delajo po raznih farmah, ustanovili svojo unijo. Njih poglavar je te dni od gospodarjev zahteval priznanje unije in unijsko plačo.

— Po izgledu raznih ameriških strokovnih organizacij je delavska stranka tudi v Avstraliji vse komuniste izključi iz svoje sredine.

— Najmlajši potnik, ki bo sploh kedaj sam potoval iz Amerike je gotovo še 17 mesecev stari Viktor Fearnebough iz Morrina, Alta, Kanada; dotičnik, ki potuje k svojim sorodnikom v Liverpool na Angleško je v oskrbi Canadian Pacific parobrodne družbe.

—V svrho omejitve števila umorov, napadov in ropov namerava newyorška policija uvesti nov varnosten način. Sleherna oseba, kateri se bo izdalo postavno dovoljenje nošenja in rabe orožja (samokresov), bo morala dati na policiji odtis svojih prstov na rokah.

—Nemške oblasti so te dni aretirale bivšega saksonskega ministrskega predsednika Zeiglerja, voditelja socialistov, ker se je dokazalo, da je poneveril večjo svoto iz državne blagajne.

—V Goshen, Ind. živi 50 letni Frank Earl je bil nedavno obsojen v dosmrtno ječo, ker je k sebi zvabil in napadel neko 8 letno deklico.

—Odškodnina pri prodaji fonografskih plošč na katere je pel pok. italijanski operni pevec Caruso je znašala predlanskim $585,727; do te odškodnine so opravičeni Carusovi sorodniki in sicer vdova do ⅛, hčerka pa do ¼. To lepo odškodnino mora plačati znana Victor fonografska družbe v Trenton, N. J.

JOLIETSKI ŽUPNIK IMENOVAN ŠKOFOM.

Minuli teden je došlo iz Rima brzojavno poročilo, da je sv. oče imenoval škofom altonske škofije Rev. James A. Griffina, župnika irske cerkve Matere Božje v Jolietu. Označena škofija zavzema mesta in okraje Alton, Springfield, Quincy in Decatur, Ill. stolica je bila izpraznjena vsled smrti škofa Regana.

Novoimenovani škof bo slovesno ustoličen v nekaj tednih ko dospe semkaj iz Rima posebni papežev odposlanec z dekretom sv. očeta.

Rev. Griffin je bil pred 40 leti rojen v Chicagu; po dovršenih študijah višje šole sv. Ignacija se je l. 1904 podal v Rim na ameriški kolegij; v mašnika je bil posvečen ondi dne 4. julija l. 1909 ter je postal doktor modroslovja in bogoslovja nakar se je vrnil v Ameriko in je bil imenovan kaplanom cerkve sv. Jakoba v Chicagu. Služboval je tudi kot župnik v Coal City, Ill., od poletja 1921 pa župnikuje pri cerkvi Matere Božje v Jolietu.

Do sedaj so bili že trije župniki označene cerkve imenovani škofom. Sedanji nadškof v San Franciscu Most Rev. Riordan; pok. škof Burke v St. Joseph, Mo. in Rev. Griffin.

Enrico Carusova vdova se bo v kratkem v Londonu poročila s premožnim angleškim kapitanom Ingramom.

Društvena naznanila in dopisi

NAZNANILO.

Članom društva sv. Jožefa, št. 2, K. S. K. J. Joliet, Ill. se naznanja, da je društvo na zadnji mesečni seji sklenilo, da bomo imeli skupno spoved 1. decembra in skupno sv. obhajilo 2. decembra pri 8. sv. maši. Zatorej se člane prosi, da bi se udeležili sv. obhajila skupno z društvom kar v največjem številu mogoče.

Nadalje se članom naznanja, da bo isto nedeljo 2. decembra glavna ali letna seja in volitev odbora za l. 1924. Dolžnost je vsakega člana, da se gotovo udeleži te seje, da si voli odbor po svojem prepričanju, da ne bo potem nobeden predbacival, — ta ni dober uradnik, kakor se je to že dostikrat primerilo. Zatorej vsi na sejo 2. dec. ob 1. uri popoldne. Seja se bo vršila v "Slovenija" dvorani.

Tem potom tudi člane opominjam, da poravnajo svoj zaostali dolg, ker leto se bliža h koncu; zatorej bi bila vsakega dolžnost, da poravna stari dolg in se z novim letom začne račun na novo. Posebno pa opominjam člane, ki so zaostali že za več mesecev, da poravnajo svoj dolg do 24. t. m., kateri se ne bo oziral na ta opomin, naj krivdo sam sebi pripiše; ako kateri ne more plačati naj se naznani pri tajniku ali na društveni seji.

Z bratskim pozdravom,
John Plut, tajnik.

Iz urada dr. Sv. Janeza Krstn. št. 11, Aurora, Ill.

Na mesečni seji dne 4. novembra t. l. se je sklenilo, da se mora vsak član in članica vdeležiti decembrske seje, ker na isti bo volitev novega odbora za prihodnje leto na dnevnem redu; poleg tega imamo tudi dosti drugih stvari za rešiti. Prosim vas torej uljudno, da se v obilnem številu vdeležite prihodnje letne seje.

Dalje prosim vse člane na potnih listih, katerim ti listi decembra potečejo, da jih obnovijo, oni, katerih potnih listov še nimajo, da si jih pri društvu nabavijo. Vsem poročam, da bo moral vsak član (ica) doplačati $1.00 za posebno naklado Jednote, ki je bila za konvenčni asesment razpisana v novembru.

K sklepu vas še enkrat opozarjam, da se prihoddnje seje za gotovo vdeležite.

S sobratskim pozdravom,
Martin Zelenšek, tajnik.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem članom dr. sv. Jožefa št. 53, Waukegan, Ill. da je bilo sklenjeno na društveni seji, da se korporativno vdeležimo velike farne slovesnosti, ali 20 letnice obstanka naše cerkve Matere Božje, ki se vrši na Zahvalni dan (Thanksgiving Day). Zato prosim vse člane, da se zbero pred Svetetovo dvorano zjutraj ob 9:30 (ob pol desetih), odkoder odkorakamo k sv. maši. Vsak član je prošen, da ima društveni znak, ali regalijo.

S sobratskim pozdravom
Avgust Cepon, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Jožefa, št. 55, Crested Butte, Colo.

S tem se naznanja članom našega društva, da je bilo sklenjeno na redni mesečni seji dne 10. nov. t. l. da vsak član, kateri se ne vdeleži prihodnje seje, katera se vrši dne 8. decembra ob 7. uri zvečer, plača 2 dolarja v društveno blagajno, ker pri tej seji se bo volilo novi odbor za leto 1924. Ker člani v malem številu prihajajo na seje, zato so prošeni, da se vsi vdeležijo vsaj zadnje seje v letu, ker samo iz par članov ni mogoče odbora voliti.

Ker je glavni odbor razpisal posebni asesment 1 dolar na vse člane za mesec november, zato opozarjam člane na potnih listih in jih prosim da vsak pošlje še en dolar za mesec november 1923, ker društv. blagajna je premajhna da bi se koga zalagalo posebno še zato ker je veliko število našega članstva na potnih listih.

S sobratskim pozdravom,
Matt Zakrajšek, tajnik.

Iz urada dr. sv. Janeza Evang. št. 65, Milwaukee, Wis.

V naznanje članom našega društva, da se vrši prihodnja seja dne 1. decembra ob pol 8. uri zvečer, to je v soboto zvečer v navadnih prostorih, v South Side Turn dvorani.

Volil se bode takrat tudi odbor za prihodnje leto, torej se prosi člane da se v obilnem številu vdeležijo te seje.

Opozorim tudi člane, kateri dolgujejo na asesmentu, da pridejo in plačajo na tej seji ali pa vsaj do 20. decembra, da se lahko uredijo knjige in zaključijo računi. Prosim da bi člani to naznanilo vpoštevali.

Z bratskim pozdravom,
John Baboshek, tajnik.

Iz urada dr. sv. Srca Marije, št. 86, Rock Springs, Wyo.

Članicam zgoraj imenovanega društva se uradno naznanja, da bo glavna seja dne 2. decembra, to je prvo nedeljo v mesecu, ob 2. uri popoldne v Slovenskem Domu. Vse ste prošene, da se polnoštevilno vdeležite te seje, ker bo tudi volitev odbora za l. 1924. Katera se ne vdeleži glavne seje, zapade kazni kot zahtevajo pravila.

Za društvo št. 86.
Theresa Potočnik, tajnica.

VABILO NO SEJO.

Društvo Sv. Petra in Pavla, št 89, Etna, Pa.

Pozivamo vse člane našega društva, da za gotovo pridejo na prihodnjo sejo dne 2. decembra. Ker bo to glavna letna seja z volitvijo novega odbora za leto 1924 in imamo poleg tega še več drugih važnih točk na dnevnem redu, zato je dolžnost vsakega člana, da se te seje vdeleži. Istotako je tudi dolžnost vsakega, da poravna svoj društveni dolg, da nam bo mogoče izročiti čiste račune novemu odboru.

Nadalje se naznanja, da naše društvo priredi veselico s plesom dne 24. novembra t. l. v Hrvatskem Domu, 110 Bridge St. Etna, Pa. V to svrho uljudno vabimo vse člane in druge brate Slovence in Hrvate, da nas posetijo na tej zabavi; vstopnina znaša samo 25c. Zabava bo v korist društvene blagajne, ali za podporo bolnikov.

Nikola Belavič, predsed.
Mihael Mlikan, tajnik.

VABILO NA VELIKO VESELICO.

Na Zahvalni dan, to je dne 29. novembra t. l. bode priredilo društvo "Friderik Baraga" št. 93 K. S. K. J. Chisholm, Minn. veliko predadventno veselico s petjem in gledališko predstavo. Pri tej veselici bo sodelovalo Dramatično in pevsko društvo "Triglav". V prizorila se bo krasna veseloigra "Rodoljub iz Amerike; pevski zbor pa bo zapel več lepih pesmi, med drugimi tudi krasno pesem "Atlantski odmevi", katero je zložil urednik "Glasila" br. Ivan Zupan, uglasbil pa g. Matej Holmar.

Slovenci iz Chisholma in okolice! Ta dan imate ugodno priliko videti krasno igro in slišati lepo petje. Ker je dne 29. nov. praznik da vse delo počiva in je ta dan tudi dan pečenih puranov, — zato vam ne bo žal, ako zvečer ob pol 8. v Finsko dvorano na našo prireditev, kjer bostse imeli pošteno zabavo. Tudi za mlade pare bo preskrbljeno da jim ne bo dolg čas po igri; godbo zato že imamo.

Na svidenje torej na Zahvalni dan zvečer v Finski dvorani! Za pripravljalni odbor:
John Sterle, tajnik.

Iz urada dr. sv. Srca Marijinega št. 111, Barberton, Ohio.

Naznanjam vsem članom, da se za gotovo in brez izjeme udeleže prihodnje seje dne 9. decembra ker bo volitev odbora za leto 1924 na dnevnem redu.

Cenjene mi sosestre! Ta seja je velike važnosti za društvo, zato Vas ponovno prosim da je ne zamudite; začetek ob pol 2. uri popoldne v navadnem prostoru. Ako se vdeležite v velikem številu, Vam bode ložje izbrati uradnice za prihodnje leto tako, da boste vse zadovoljne, kajti le od Vas je odvisen napredek pri društvu; volite osebe, katerim je napredek društva pri srcu; ne ozirajte se na osebnost, ali prijateljstvo ali sovraštvo; take stvari naj ostanejo doma; na seji naj se gleda le na to, kar je koristnega za društvo.

Obenem vam tudi naznanjam, da se bo na omenjeni seji pobiralo za pokritje konvenčnih stroškov od vsake članice 50c. in tudi od onih članic, ki so zavarovane samo za slučaj smrti po 25c ter od vsakega otroka po 10c za društvene stroške, kar pride na vsakih 6 mesecev; toliko v blagohotno naznanilo.

Cenjene sosestre, moja iskrena želja, da bi ne ostajale dolžne ta mesec, da mi bo ložje izdati račun in oddati čiste knjige, ker zelo težavno je za novo tajnico, ako niso knjige vse v redu, jaz torej upam, da bolete to vpoštevale.

Končno se Vam še najlepše zahvaljujem, ker ste mi šle skozi celo leto tako lepo na roke ter mi pomagale, da nam je bilo skupno mogoče doseči tako lep uspeh; res, v slogi je moč. Držite se tudi zanaprej tega gesla in jaz upam, da se bo naše društvo kmalo prištevalo med najbogatejša ženska društva; potem se nam ni treba bati nikake bolezni, ker za vsako ako bo bolana bode gotova pomoč od strani društva.

Sedaj Vam pa še vsem skupaj želim kar največ zadovoljnosti in veselja o božičnih praznikih, ter srečno prihodnje leto, da bi še bolj napredovale in ne samo z društveno, ampak tudi z domačo blagajno.

S sosestrskim pozdravom,
Jennie Ozbolt, tajnica.

VABILO NA BANKET

katerega priredijo društvo sv Srca Marijinega št. 111, K. S. K. J. društvo sv. Jožefa št. 110, K. S. K. J. in društvo "Domovina" v soboto večer dne 1. decembra ob 7. uri v Slovenski dvorani.

Namen teh društev je z gornjo prireditvijo pospešiti skupno delovanje za prospeh naše naselbine in K. S. K. Jednote.

S tem vas drage mi sosestre opominjam, da naj vsaka pride na ta banket, da bomo s tem pokazale naselbini, da smo za napredost. — Ker sem to pozabila omeniti na zadnji seji, zato priobčujem to naznanilo v "Glasilu".

Sosestrski Vam pozdrav,
Ana Brunski, predsed.

NAZNANILO.

Vsem članom društva sv. Roka, št. 113, Denver, Colo.

Ker se bliža konec tekočega leta in z istim prihaja zopet čas volitev novih uradnikov za prihodnje leto, zato vas prosim, da bi se decemberske seje vdeležili v večjem številu kot običajno; pripetilo se je že, da ni bilo na seji skoro nobenega drugega, kot tajnik in predsednik.

Torej vas prosim pridite v obilnem številu na prihodnjo sejo, da nam bo mogoče izvoliti dobre in vešče uradnike, ki bodo gledali za korist in procvit našega društva, kakor tudi naše dične Jednote. Znano je, da le po marljivih uradnikih društvo lepo napreduje v vsakem oziru.

Torej apeliram še enkrat na vse sobrate našega društva, da se zanesljivo vdeležite prihodnje glavne (letne) seje, ki se bo pričela eno uro poprej kot običajno, namreč ob sedmih zvečer.

Z bratskim pozdravom,
Joe Erjavec, tajnik.

NAZNANILO.

Vsem članom in članicam društva sv. Roka št. 132 v Frontenac, Kans. se naznanja, da se prihodnje redne mesečne seje za gotovo vdeležijo brez izjeme vsi! Ta dan imamo na dnevnem redu več važnih točk in volitev odbora za leto 1924.

Ker sem se preselil v Girard, mi ne bo mogoče več prevzeti tajniškega urada, zato vas prosim, da se polnoštevilno vdeležite prihodnje seje in si izvolite nove uradnike, najboljše izmed dobrih. Tudi vas prosim da plačate mesečne doneske na prihodnji seji. Pobiral bom tudi asesment za krajevno društvo po 50c. od vsakega člana(ice); torej Vas prosim, da to naznanilo vpoštevate in pridete vsi na sejo.

S sobratskim pozdravom,
Frank Erznožnik,
tajnik in zastopnik.

Društvo sv. Jeronima, št. 153 Canonsburg, Pa.

Na zadnji seji našega društva je bilo sklenjeno da naj se vsi člani v polnem številu vdeležijo prihodnje glavne, ali letne seje meseca decembra, ker na isti seji bo volitev uradnikov za prihodnje leto na dnevnem redu. Kdor se brez tehtnega vzroka te seje ne vdeleži, bo plačal $1.00 kazni v društveno blagajno.

Dalje je bil tudi sprejet predlog, da se priredi dne 24. novembra prvo in zadnjo veselico v tem letu v korist društvene blagajne. Za isti dan bo pripravljeno za vsakega dovolj razvedrila in okrepčila, za stare in mlade; za može in žene; za fante in dekleta. Nekateri sobratje so obljubili, da bodo dali v korist društvene blagajne po par "galoneков" pristnega prešovca. Naš znani mesarski mojster sobrat M. Zagar nam je obljubil zastonj sestre se pa natihoma pogovarjajo, kako nas bodo postregle s sladkim pecivom. In še več! Pa vsega kar bo ta dan na naši veselici, še danes ne povemo. Le pridite, in ne bo vam žal. Na svidenje torej dne 24. novembra!

Pripravljalni odbor.

NAZNANILO.

Iz urada društva Marije Magdalene št. 162, Cleveland, O. hio se naznanja, da je bilo na naši minuli seji dne 5. nov. t. l. nekaj posebnega. Te seje so se vdeležili gl. tajnik K. S. K. J. br. Josip Zalaz, nadzornik br. John Zulich in novoizvoljeni gl. predsednik br. Anton Grdina. Vsi trije so nam povedali marsikaj zanimivega in koristnega za napredek društva in Jednoto. Zato pa drage mi članice, spominjajmo se teh lepih in priporočljivih besed, ki smo jih ta dan slišale od omenjenih sobratov gl. uradnikov. Delajmo složno za napredek društva in Jednote!

Res je naše društvo največje žensko društvo pri KSKJ. toda s tem še ne smemo biti zadovoljne; pojdimo na delo, da pridobimo vsaka vsaj še eno članico, da bo tako postalo naše društvo največje med vsemi društvi K.S.K. Jednote. Pokažimo javno, da ženske nismo samo za hišno opravilo marveč da se zavedamo tudi dolžnosti in pravic na društvenem polju. Naše geslo naj bo: Društvo Marije Magd. št. 162 mora postati največje in najmočnejše društvo K. S. K. Jednote!

Ravno tako priporočam vsem članicam, ki nimajo vpisanih otrok v mladinskem oddelku, da jih vpišejo v naše društvo, da bomo pokazale napredek tudi v tem oddelku Vpišete lahko svoje otroke stare od 1—16. leta; mesečni asses. znaša samo 15 centov; v slučaju smrti otroka se pa plača posmrtnina po njegovi starosti. Več podatkov in pojasnila lahko poizveste o tem pri tajnici našega društva.

Tem potom hočem tudi omeniti, da se bo na prihodnji seji dne 2. decembra vršila volitev novega odbora za prihodnje leto; vsled tega ste prošene da se te važne seje vdeležite v obilnem številu. Vsaka članica naj poravna zaostali asesment za to leto, ker morajo biti računi koncem meseca dec zaključeni ;s članicami, ki ne bodo imele plačan asesment do tega časa, se bo moralo postopati kakor določajo pravila Prosim vas torej, da to blagohotno vpoštevate.

S sosestrskim pozdravom
Josephine Menart, tajnica.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Društvo sv. Ane št. 170, Chicago, Ill. je priredilo v nedeljo dne 4. novembra igro "Vestalka" in po igri lepo zabavo. Pri tej priliki so imeli naš Father Rev. Hugo Bren OFM. lep govor, da so nam razložili igro; častitamo jim za to in izrekamo zahvalo. Iskrena hvala tudi našim čč. šolskim sestram, da so nam posodile obleko za igro. Vsem nam bo izrečena prisrčna zahvala ki ste nam kaj priskočili na pomoč pri tej prireditvi. Na odru so nam pomagali gg Frank Augustin, Frank Zabkar in Andrew Glavač. Lepa hvala tudi našim igralkam, ki so svoje uloge tako lepo izvršile; v resnici, naše društvo je s tem veliko doseglo, ker je bila vdeležba obilna. Izmed igralk nas je najbolj v smeh spravila Antroksija in Zofija slednja nam je prav dobro povedala, da naj vsakdo pred svojim pragom pometa, druge naj pa pri miru pusti. Igralo se je tako, da smo se jokali in tudi smejali; saj tako je prav, človek se ne more vedno jokati in smejati. Upam in želim, da bi naše društvo zopet nastopilo s kako slično prireditvijo. — Vsem skupaj še enkrat prisrčna hvala!

Veronika Kolenko, predsed
dr. sv. Ane št. 170.

Iz urada predsednika dr. Presv. Srca Jezusovega, št. 172 West Park, Ohio.

Tem potom pozivljam članstvo našega društva, da se za gotovo udeleži seje dne 2. decembra (prvo nedeljo prih. meseca); to bo redna mesečna seja in ob enem tudi glavna letna seja kjer se bo volil novi odbor za l. 1924. Zatorej ponovno vabim na to sejo vse cenj. članstvo; izvzeti so samo bolniki.

Cenjeni mi sobratje in sosestre! To leto je bilo za nas važno in odgovorno; vse težkoče in zapreke smo premagali čeravno smo imeli dosti nasprotnikov in drugih sovražnikov našega mladega, a vrlo napredujočega društva. Kaj smo bili še leto nazaj, vam je znano. Bili smo majhni, neznatni, in komaj 5 mesecev stari, revni ter prezirani od drugih društev. Danes pa, hvala Bogu, nas je že lepa armada skupaj v tej mali naselbini; poleg tega imamo tudi že nad $400.— (štiristo dol.) premoženja v naši blagajni; imamo tudi dve krasni zastavi, ki sta ponos našemu mlademu društvu. Pa naj se naši nasprotniki danes postavijo s takim napredkom ko so nas lani prezirali. Zatorej bratje in sestre! Delujmo složno naprej za blazor in procvit naše dične KSK. Jednote!

K sklepu vas še enkrat prosim, da pridete vsi na sejo dne 2. dec. Seja se prične točno ob 1. uri popoldne, ali eno uro prej kot običajno, zato ker je ob enem glavna seja. Na svidenje!

S sobratskim pozdravom,
Josip Grdina,
predsed. dr. št. 172

VABILO NA VAŽEN SHOD.

Tem potom se ponovno naznanja vsem cenj. članom in članicam K. S. K. J., stanujoči v Pittsburghu, Pa. ter okolici (Etna, Rankin, itd.), da se bo vršil velik shod, oziroma društabni sestanek članstva K. S. K. J. prihodnjo nedeljo dne 25. novembra ob 2 uri popoldne v K. S. Domu, ali v dvorani na vesti in Butler St.

Vsled tega so uljudno vabljeni vsi člani(ce) K. S. K. J. z Pittsburgha in okolice, da se tega shoda vdeleže v obilnem številu. Ta dan bo med nami prisoten novoizvoljeni predsednik K. S. K. J. brat Anton Grdina iz Clevelanda, O., ki bo imel glavni govor; poleg tega bo nastopilo še več drugih izbornih govornikov domačih in zunanjih.

Dopoldne ob pol 11. bo daroval sv. mašo v slovenski cerkvi naš novoizvoljeni duhovni vodja Rev. L. Gladek iz Steeltona; tako mislimo, da se bo vdeležil tudi našega shoda popoldne.

Na tem sestanku se bo govorilo največ za dobrobit naše K. S. K. J. in njegovega članstva, kar bo gotovo zanimalo vsakega prisotnega člana(co). Torej pridite vsi dne 25. novembra v K. S. Dom na ta naš bratski sestanek; gotovo bo ta prireditev velezanimiva za pomena in tako mnogobrojno obiskana, da take še nismo imeli v naši pittsburški naselbini!

Sklicevalni odbor.

VABILO.

Na Zahvalni dan (Thanksgiving Day) dne 29. novembra 1923. bo naša župnija Matere Božje, Waukegan, Ill. obhajala dvajsetletnico, ko je bila naša cerkev blagoslovljena. Ta veselega dogodka se hočemo spominjati na slovesen način. Proslaviti hočemo ta dan kar najbolj mogoče slovesno. Ob deseti uri dopoldne

odslužila se bo daritev sv. maše, katere se bodo udeležila vsa naša katoliška društva korporativno. Ob pol desetih naj bodo vsa društva, ki zborujejo v Mr. Svetetovi dvorani na deseti cesti, zbrana ondi; društva pa, ki zborujejo v šolskih prostorih bodo ob pol desetih odkorakala s šolsko mladino do Mr. Frank Svetetove dvorane, odkoder se prične parada pomikati proti cerkvi, kjer se bomo zahvalili Vsemogočnemu za dobrote, ki smo jih prejeli v preteklih dvajset letih. Po cerkvenem opravilu v cerkvi odkorakala bodo društva v slovesnem sprevodu vzhodno do Sheridan Rd., po Sheridan Rd. do 14 ceste, po 14 do Lincoln St. nazaj v Mr. Svetetovo dvorano. Kakor hitro se povrnejo naša društva v dvorano, otvoril se bo slavnostni banket. Vstopnice za banket bode po dva dolarja za osebo. Na banket ste vsi najuljudneje povabljeni, zlasti še, ker se bo tu čula marsikatera zanimiva beseda iz preteklosti naše župnije. Po banketu, ki bo trajal nekako do četrte ure, se bo razvila prosta zabava, ki bo trajala do polnoči.

Na ta slovesen dan naše župnije vabimo najiskreneje vse naše prijatelje in znance ne samo iz Waukegana in North Chicage, ampak tudi one iz vseh naših sosednih naselbin. Prosimo Vas vse, pridite in porazveselite se z nami. Naša waukeganska naselbina čaka na Vas z odprtimi rokami, da Vas pogosti z znano slovansko gostoljubnostjo. Da bo vsakdo zadovoljen z obiskom v Waukeganu, zato hoče vsestransko preskrbeti

Cerkveni odbor
Cerkve Matere Božje,
Waukegan, Ill.

Denver, Colo.

Cenjeno uredništvo:—

Prosim, da mi odmerite malo prostora, v našem "Glasilu", da zopet poročam neka iz naše denverske naselbine.

Dozdaj smo imeli bolj nestanovitno vreme, a zadnje dni se je pa pojavilo takozvano indijansko poletje, toplo kot spomladi.

Delavske razmere so bol slabe, posebno na zimo je tukaj dosti naroda brez dela k ga zaman išče. Zaradi tega ne svetujem nikomur hoditi semkaj za zaslužkom in kruhom. Na društvenem polju pa dobro napredujemo z raznimi podpornimi društvi raznih Jednot.

Tukajšnji Slovenci in Hrvati imamo tudi svojo lastno faro, ki dobro napreduje pod skrbnim vodstvom našega g. župnika Rev. Judniča; v fari vlada sloga in zadovoljnost.

Dalje naznanjam vsem Slovencem in Hrvatom v Denverju ter okolici po farmah, da bomo imeli cerkveni "fair" ali bazar v Domu slovenskih društev na 4464 Washgt, St. Trajal bo pet dni in sicer 25 27. 29. novembra ter 1. in 2 decembra t. l. Zatorej uljudno prosim vse Slovence in Hrvate, da se vdeležijo istega in s tem čim največ pripomorejo k finančnemu uspehu te prireditve, ki je namenjena za odplačilo cerkvenega dolga.

Torej dragi mi rojaki, pridite vsi; ne bo vam žal ker bomo imeli na letošnjem bazarju več novih stvari; če človek nekaj potroši, bo zmeraj nekaj dobil za svoj denar; na razpolago bo mnogo krasnih dobitkov. Tiketi so po 50c za pet večerov; prodajejo se tudi za vsako noč po 10c.

Z rodoljubnim pozdravom,
George Pavlaković,
tajnik cerkve Kralj. Sv. Rož. Venca,

J. M. Trunk:

"V delavnico sem Tvojo zrl..."

(Nadaljevanje.)

8. Neptun.

Omenil sem, da se zapazijo pri gibanju premičnic neka "motenja", ki se ne strinjajo popolnoma z Newtonovim zakonom o težnosti ali gravitaciji. Pri gibanju, bi rekel, ni vse tako, "kakor bi imelo biti", nekaj "ongavi", kakor pravimo.. Tudi ta "motenja" so pa dokaz sijajnega reda, ki vlada povsod v vsem osolnčnju.

Zapazili so pri Uranu, da ga nekaj "ongavi", moti na njegovi poti Dolgo niso mogli dognati, odkod to pride, kje iči nemirnež, ki ne pusti Urana, da bi mirno šel svojo pot. Slavni Arago je l. 1848 začel spodbujati mladega francoskega Leverriera, naj skuša onega nemirneža izslediti. Mladi učenjak se res tega dela lo i ter natanko preračuni, kje se "sitnež" giblje, kako velik la je, kako leži njegova os. Ker so imeli v oni dobi v Berolinu najboljše daljnoglede n zvezdne karte, naprosi Leeirrier zvezdogleda Galleta v Berolinu, naj poišče "preraunjeno" premičnico, sitnega "nemirneža", na onem mestu, kjer bi se imel tedaj nahajati. Galle ustreže prošnji še isti ve er. Ostrmi. Znanstvo slavi znago. Leverrier je pravilno raunal. Samole eno stopinjo roč od preračunjenega mesta agleda Galle zvezdico osmega eda To je bil "nemirnež", premičnica Neptun. Kakor blisk se je raznesla novica med es učeni svet. Duh človeški se e izkazal bistrega. "Zvezdoanstvo nevidnih teles" je zmagovalo.

Znamenito je pri tem, da je neodvisno od Leverriera "preračunil" še nepoznanega Neptuna tudi angleški matematik Adams, a delo se mu je zakasnilo, in tako pripada slava Leverrieru, dasi jo zasluži tudi Adams.

Kakšen je ta preračunjeni "nemirnež" — ——Neptun?

Ko so ga odkrili, so razširili kraljestvo našega solnca dve sto milionov milj daleč tja v semir, kajti Neptum je sredje od solnca oddaljen 602 mijona milj ali 4.487 milijonov ilometrov tir je prav tak, kakor ga je preračunil Leverrier. roti zemljskemu je nagnjen e enostopinjo in 47 minut, torej z našim skoroda v isti ravnini. Na poti okoli solnca se e precej mudi in jo dobro ubira, a naša zemlja ga prekaša a pet in pol krat; proti nam e počasen. Pa ima dolgo pot red seboj, ko hodi okoli solnca. Sicer potrebuje tudi sano okroglo leto, a to je pač njegovo leto, naših let pa šteje to Neptunovo leto celih — —–165 let! Za nas bi bilo na Neptunu slabo, ker če bi se rolili n. pr. zgoraj v poletju, in ločakali lepo starost 60 do 70 et, bi nikoli ne slišali "kukavice peti", ker samo poletje našega rojstva in sledeča jeen in zima bi trajale približno 20 let. Na Neptunu bi moal biti človek zelo previden, la bi ujel kak lepši čas na pr. esen, ker tam pojejo kar 40 et: "majol, majol, majolči-a,,,,".

Pa Neptunova pot ni samo olga, in bi Ribenčan rekel, da e po njen okoli solnca "vleje"; tudi strašno daleč od nas se vije skozi vsemir. Morda je dobro tako, drugače bi še narsikdo začel špekulirati, kako bi jo mogel pobrisati na Neptuna, da bi tam n. pr. obhajal pust, ker ta mora trajati nekaj desetletij. Saj bi res ne bilo napačno, ko bi mati tako dolgo "flancete" pekli! Pa so take misli samo za koš in po dolgem pustu in desetletnih "krofih" moremo kvečjem sline ceditи. Kam bi pač prišel, če bi se kdo napotil na Neptuna in bi jo tudi mahal, da bi mu od čela lilo od jutra do večera, od zime do jeseni.... skozi 20, 30, 40 let, do visoke starosti, morda do 90 let? Kam bi prišel človek, ko bode vendar grom prvega topa, ki so ga Avstrijci tako zmagepolno? sprožili l. 1914. proti Srbiji na Neptun slišali še le v 440 letih, torej še le, ko bodo pisali leto 2354!

Ampak kak "lukamatija" bi pa morda le prisopihal pravočasno na Neptuna, ali kak zračni avtomobil, ali pa aeroplan? Toda "lukamatija," ki bi na dan prevozil 1400 kilometrov, bi dospel do Neptuna v 8,300 letih, ali od danes naprej 10,223 po Kr. r.

Neptun je prav podoben Uranu. Polumer mu meri 8,300 milj, ali 62,400 kilometrov; torej je 80 krat večji ko zemlja. V gostosti mase ga pa zopet zemlja prekaša, ker snov, iz katere sestoji, je približno le iste gostosti ko voda.

Ima tudi spremljevalca, da mu v taki samoti ni dolgčas. Njegova luna je pa tudi malo muhasta, kakor so Uranove. Prav kakor bi bila v sorodstvu s kako mulo z Missourija, ki tako rada "kika", — je tudi Neptunova luna ubrala po "mulovsko" in jo maha s trdo bučo "nazaj". Vrti se okrog "očanca" od vzhoda proti zapadu, ne kakor bi zahteval "solnčni red."

Razsvetljava mora biti pa na Neptunu strašno klaverna. Solnce sije tam namreč 900 krat slabše ko pri nas. Treba bibilo torej na Neptunovem nebu 900 takih solnc, da bi "solnce" tako sijalo in svetilo kakor sije in sveti nam. Če ni kake izdatne "lanterne", bo slaba, in Amerikanci, ki pri naši solnčni "lampi" nosijo kakor ribniška rešta velike "špegle", naj nikakor ne mislijo na Neptuna, ker tam bi bilo treba drugačnih naočnikov.

V daljnogledu se kaže ta planet zelenkaste barve, kakoršna je mnogokje barva morja. Menda ni sama voda tam!?. Amerikanci pozor! Žar mu je zelo močan, kar sveloči, da mora biti njegovo površje še vroče. Potemtakem bi bilo z Neptunovimi "flanceti", tudi v tem oziru križ, ker bi se mašča lahko vnela in gospodinjo opekla!

Spektralni šar, katerega je najprej preiskal slavni jezuit o. Secchi v Rimu, kaže, da obdaja Neptuna megleno ozračje. Kakor njegovi "veliki" bratje, Uran, Saturn in Jupiter, je tudi Neptun še v prvotnem stanju, razvija se in morda ravno ugasuje. Zato smemo soditi, da je organično življenje na njegovem površju skoroda nemogoče.

Stara je naša zemlja že in se hitro stara, v tem so vsi učenjaki edini. Postarala se bo tako, da ne bo več za rabo, in pride med staro šaro. To je njena osoda in osoda vseh premičnic, kajti solnce peša.

Z ozirom na to osodo naše zemlje, ki jo bo nedvomno doletela, in na nalogo štirih velikih premičnic, piše učeni o. Braun: "Kar bo zadelo zemljo, bo zadelo prej ali slej tudi vse druge premičnice. Mart bo kljub svoji mladosti zemljo prehitel in se še prej postaral. Nasprotno bota Venera in Merkur, ker sta blizu solnca, zemljo preživela. Jupiter in Saturn imata mnogo notranje gorkote, ki jima dolgo ne bo pošla, ter nadomeščala oslabele solnčne žarke. Zato se bota držala. Morebiti bo potem tudi na njih dobri Stvarnik zbudil organična bitja in razumne stvari. In ker nju varuje mogočno ozračje, da jima toplota ne bo prenaglo izžarela, bo moglo življenje na njih kljub zmanjšane solnčne luči uspevati še milijone let. A potem jih neizogibne za dene ravno ista osoda, katera čaka zemljo."

Zdaj so najbolj sposobne za organično življenje štiri notranje premičnice, dočim za štiri zmanje ura življenja še ni bila. Vendar pa moramo pripoznati, da je o gotovih rečeh naše znanje skoraj goli nič, dasi smo v marsičem resnično napredovali.

9. MALE PREMIČNICE, PLANETOIDI ali ASTEROIDI.

Ali je res Neptun na skrajni meji solnčnega kraljestva, ne vemo. Onkraj te meje vsaj do danes niso našli nobene premičnice več.

Obrnimo se pri tej dozdaj znani meji in idimo bolj blizu solnca. Še naletimo na premičnice, in sicer jih je kar cel trop. Med Martom in Jupitrom se nahaja cela truma nebnih teles, ki navidezno zavzanejo prostor, kjer bi pričakovali eno samo večjo premičnico. Dali so tem prav zanimivim svetovom skupno ime, namreč male premičnice, planetoidi ali asteroidi. Dozdaj so jih našli in opazovali že nad 440. Prav neznatni so, majheni svetiči, prave zvezdiče, podobni bolj zvezdnim utrinkom, kakor pravim premičnicam, torej resnično male premičnice. Zanimivo je, kako so te svetiče našli.

Že slavni poljski astronom Jan Kepler je zasledil, da vlada neki red, neki zakon v tem, kako so premičnice druga od druge oddaljene. Ta red pa je bil nekako razdrt, ker se nahaja Jupiter predaleč proč od Marta. Zazdelo se mu je, in je to tudi poudarjal, da se mora na tem prostoru nahajati še kaka premičnica. Ko je Viljem Hershel odkril Urana, so e oči vseh zvezdogledov obrile na ta "prazni" prostor, Več učenjakov se je združilo z namenom, da skupno preiščejo a "prazni" prostor.

Ravno na Novo leto preteklega stoletja 1. prosinca 1801 e zvezdogled Piazzi prav slučajno naletel s svojim daljnogledom na prvega teh malih svetov. Ceres, tako so to zvezdo imenovali, je bila odkrita. S tem je bil kamen odvaljen. Razni zvezdogledi so se trudili, in njih trud ni bil zastonj. Do l. 1898 so odkrili v prej "praznem" prostoru nad 440 teh zanimivih, mičnih svetov.

Prostor, v katerem krožijo ti svetovi okoli solnca, je širok lo 450 milijonov kilometrov. Svetiči nikakor niso enakomerno razvrščeni, temveč kakor bi bil pač kak slučaj nanesel. Dočim so širne daljave brez vsake ter lučice, se kopičijo na drugih prostorih v cele trume, da tvorijo prave trake. Kako so ti svetovi nastali, o tem zvezdogledi niso enih misli. Olbers meni, da so ti svetovi le drobci neke razbite, večje premičnice. V novejšem času je učenjak Pierce zastopal mnenje, da bi se po prvotnem načrtu nebularne teorije vsa ta snov imela združiti s skupno premičnico, a se vsled premočnega upliva Jupitrove mase to spojenje ni moglo izvršiti. Po nebularni teoriji namreč bi bile vse premičnice prvotno neke meglenice, ki so se sčasoma sprijele po zakonu o težnosti v gnotno maso. Ker se tiri malih premičnic pogostoma križajo, je o. Secchi mnenja, da večkrat trči druga v drugo in se razbijejo.

(Dalje sledi.)

Kranjske klobase

Slavnemu občinstvu toplo priporočam svojo dobro založeno mesnico in grocerijo. Izplačalo se vam bo, če pridete v našo prodajalno in se v tem sami prepričate. V zalogi imamo najboljše sveže in prekajeno meso, **domače kranjske klobase, sveže in prekajene in okusne klavice.** Poskusite jih samo enkrat, pa jih boste vedno pri nas kupovali.

Nazanjam, da smo dobil celo karo (vagon) najfinejše pšenične moke.

GORSICH'S HIGH TEST FLOUR je ime te moke, ki se melje iz najboljše montanske in kanadske pšenice. Dobli smo tudi iz New Yorka novo belo ajdovo moko.

Cena pšenične moke:

98 funtov vreča $3.70 — 24½ funtov vreča $0.98
49 funtov vreča $1.95 — 5 funtov vreča 0.27

Ajdova moka:

100 funtov .....$6.75 — 50 funtov $3.50

MARTIN GORSICH

slovenska grocerijska trgovina in mesnica

1134 N. Hickory Street — Joliet, Ill.

Telefon 3301.

Pred ognjem in tatovi

so naše varnostne škrinjice vedno varne. V njih lahko hranite one svoje vrednostne papirje, zavarovalne police, zemljiške prepise, bonde in sploh vse gar je vredno hranit. Iste so vam vedno dostopne med uradnimi urami od 9. dop. do 3. pop., **proti mali najemnini za $3 na leto.** Ključe hranite vi, tako da brez vašega ključa škrinjico nikdo ne more odpreti.

Tudi so vam na razpolago brezplačno privatne sobice kjer lahko brez motenja in vmešavanje od strani drugih pregledate svoje papirje ali pa orstrižete obrestne kupone na svojih bondih.

Naši uradniki so vam z veseljem na razpolago pri posvetovanju ar nidakupa vrednostnih papirjev, kojih obrestna mera je višja od navadnih hranilnih ulož in kojih varnost vam ne bo nikdar delala skrbi. V vseh denarnih zadevah obrnite se z zaupanjem do nas.

Naš kapital in rezervni sklad znaša več kot $740,000.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. :: JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, preds. — Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomož. kasir.

Poseben nakup za Božič

Ročno izrezljana stenska ura in lepa žepna ura

CENA VSEH TEH 26 DRAGOCENIH PREDMETOV (Prava cena $36.00) **Samo $9.95**

Poglejte na to sliko, pa sami presodite ceno VSEH TEH 26 KRASNIH PREDMETOV, ki vma jih danes kakor zastonj ponujamo. Nobena druga tvrdka vam ne more ratdi take ponudbe kot sami mi, ker blago naravnost iz tovarne dobivamo in ga prodajemo naravnost odjemalcem. Aki bo vi teh 26 predmetov posamezno kupili, bi morali plačati ajmanj $35. če pa vse to od nas naenkrat kupite,, BOSTE PLAČALI SAMO$9.95. Dosti stvari, katere tukaj vidite, šeniste morda nikdar videli in lastovlai; tudi jih nikjer drugod ne dobite kakor samo pr inas. Vsaka stvar je finega izdelka, praktične vporabe, ki vas bo gotovo zadovoljila. Tudi če vseh teh stvari sami ne rabite, se izplača, da jih naročite, ker jih boste lahko svojim znancem razprodali z lepim dobičkom. Zdaj, ko se nam bliža Božič,, boste te stvari potrebovali za svojo družino; s tem si boste tudi dosti denarja in časa pribranili, ker vam ne bo treba letati po raznih trgovinah. Zdaž se Vam nudi lepa priliška, kot še nikdar popred; ne zamudite je torej. Če ne boste s poslanim blagom zadovoljni, nam lahko vse skupaj nazaj vrnete po pošti priporočeno in mi Vam bomo denar povrnili. Ti predmeti so sledeči:

1. aKRASNA STENSKA URA, ,ročno izrezljana, ki dobre gre. 2. LEPA ŽEPNA URA, s posrebreno-niklasto škatljo, močno izdelana, priročna ki dobro gre. 3. ŠČETKA ZA BRITJE. 4. ŽEPNO SAFFTY BRITEV. 5. SKRIVNA KLJUČAVNICA s kombinacijo, odpre jo lahko samo oni, ki zna skrivno kombinacijo. 6. NAUSTNIK ZA CIGARETE. 7. POZLAČENA VERIŽICA ZA URE, 8. PAR MANŠETNIH GUMBOV. 9 FOU...TAIN PEN, vredno $3.00. 10. ZAPONKA ZA OVRATNICO. 11. FOLDING ŽEPNE ŠKARJE. 12. ŽEPNI OUTFIT: nož, žlica, in vilice vse v enem, jako praktično za potovanje, piknike, izlete itd. 13. lepa PIPA. 14. POZLAČENI ŽEPNI NOŽ z dvema klinjema in sliko. 15. RRIPRRVA ZA LASE STRIČI, vrdena $3.50. 16. JERME... ZA BRUSENJE. 17. DOMAČ PANORAMA z lepimi slikami in razgledi kot naravni in živi, 30 slik z vsakim naročilom. 18. ŽEPNA DENARNICA. 19 IGLA ZA OVRATNIK. 20. POZLAČEN PRSTAN. 21. GLAVNIK. 22. POZLAČENA IGLA ZA OVRATNICO. 23. DENARNICA. 24. ŽENSKA OVRATNICA. 25. GLEDALIŠKO KUKALO, vredno $3.—, 26 DENARNICA. 27. POSEBNA PRIROČNA PRIPRAVA za vratanje, odpiranje steklenic itd.

NE POŠILJAJTE DENARJA, izrežite tamo ta oglas,, priložite 50c za poštnnino in ovitek in blago boste plačali doma v znesku $9.95 ko isto prejmete. Pišite še danes, predno se cene ne dvgnejo. Naslov je:

GRAND NOVELTY CO. 1723 N. Kedzie Ave. Dept. 5008, CHICAGO, ILL.

Pošljite nam 25c v markah, pa vam bomo poslali naš cenik in lepo verižico za ure.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo:
1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

Naročnina:

Za člane, na leto	$1.20
Za nečlane	$2.00
Za inozemstvo	$3.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.
Maintained by and in the Interest of the Order.
Issued every Wednesday.

OFFICE: 1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.
Phone: 1048

ZAHVALNI DAN.

Zadnji četrtek novembra vsakega leta praznujemo po vseh Združenih državah narodni praznik Zahvalni dan — Thanksgiving Day. Pomen dneva je, da se kot poedinci in kot narod zahvalimo Vsemogočnemu za vse prejete dobrote in milosti.

Zgodovina tega dneva sega nazaj v dobo prvega razvoja ameriških kolonij. Prvič so "Pilgrimci" proslavili Zahvalni dan, namreč leta 1621. Kakor znano, so se ti kolonisti preselili v Ameriko, ker so bili zatirani doma radi svoje vere. Na ladji "Mayflower" podali so se v daljno, novo in še divjo deželo, da si ustanovijo nov dom. Dne 21. decembra 1620 izkrcali so se ob skalnati obali tam, kjer je kasneje nastalo mesto Plymouth v državi Massachussetts. Stoindva jih je bilo, ko se je ladja zasidrala ob Cape Cod po vožnji, ki je trajala desetkrat toliko dolgo kot dandanes. Dočim so ženske in otroci ostali v ladiji, so se moški podali na kopno, da zgradijo skupno hišo. Skoraj polovica Pilgrimcev je poginila tekom prve hude zime. Ko je prišla spomlad, začeli so ostali trebiti zemljo; spoprijateljili so se z Indijanci, ki so jih naučili saditi koruzo.

V pričetku prihodnje zime so s ponosom gledali nazaj na uspeh svojega prvega leta v novem svetu: zgradili so si hiše in pridelali prvo žetev. Edward Winslow, ki je kasneje postal governor kolonije, pisal je tedaj nekemu prijatelju na Angleškem: "Ko smo spravili svojo letino pod streho, je naš governor poslal štiri može na ptičji lov, tako da bi na kak poseben način skupaj proslavili uspeh svojega dela. Ta četvorca je v enem samem dnevu ubila toliko ptic, da jih je družba imela zadosti za cel teden; istočasno smo se vadili v orožju, in tudi mnogo Indijancev je prišlo k nam, med njimi njihov največji kralj, Massasoit, s kakimi devetdesetimi možmi katere smo za tri dni pogostili in zabavali." — Ptice, o katerih je tu govor so bili — divji purani, in od tedaj je ostal puran (turkey) tipična jed obeda na ta praznik.

L. 1631 se je proslavil nek "Zahvalni dan" v Bostonu, ko je konečno prišla ladja z jako nujnim živežem. Prihodnjega leta je guverner kolonije Massachusetts ustanovil dan za zahvalo in naprosil načelnika Plymouthske kolonije, naj se tudi ta pridruži proslavi Zahvalnega dne. Kasneje so se od časa do časa vršile lokalne proslave Zahvalnega dne. Toda še le za časa ameriške revolucije — torej proti koncu prihodnjega stoletja — je "Thanksgiving Day" (Zahvalni dan) postal narodni praznik vsled sklepa kongresa. L. 1789 je prvi predsednik Združenih držav, George Washington, izdal proklamacijo, v kateri je določil dan, ko naj se proslavi praznik zahvale; toda le severne države so praznovale ta dan. Na jugu je bil dan zahvale skoraj neznan, nakar je guverner države Virginia l. 1855 v poslanici na državno legislaturo priporočal, da se ta narodni praznik pripozna.

Končno je predsednik Lincoln l. 1864 izdal proklamacijo, v kateri je ustanovil, da bodi zadnji četrtek novemra Dan zahvale. Od tedaj je ta datum obveljal, ali vendarle mora predsednik vsako leto izdati posebno poslanico v to svrho.

Sedanji predsednik Coolidge, je nedavno istotoliko in sicer še le prvič proglasil praznik Zahvalnega dneva, ki se bo obhajal dne 29. novembra. Tudi on priporoča ameriškemu ljudstvvu, da naj se ta dan iskreno Bogu zahvalimo za izkazano nam milost in prejete dobrote; zaeno naj se pa tudi spominjamo s kakim malim darom onih nesrečnih narodov, ki vsled minule svetovne vojne še danes trpijo glad in pomanjkanje.

VAŽNO PISMO LOUIS JOLIETA.

Na steno Trgovske zbornice v Jolietu, Ill. so nedavno obesili originalno zgodovinsko listino slavnega raziskovalca Louis Jolieta, po kojem je naše mesto nazivano. Ta listina, oziroma pismo je bilo pisano leta 1674 tedanjemu francoskemu guvernerju Frontenacu in se glasi v slovenščini takole:

"Gospodu grofu de Frontenac, kraljevemu svetovalcu in generalnemu guvernerju Njegovega Veličanstva kralja Nove Francije.

Dragi mi gospod:—

V veliko veselje in srečo si štejem, da Vam danes tukaj prilagam zemljevid, kjer vidite lego jezer zvezanih med Kanado in Severno Ameriko. Površina teh jezer znaša 1200 milj od iztoka do zapada. Na drugi strani jezer Huron in Illinois se vali mogočna reka Buade, katero sem izsledil l. 1673 in 1674 ter jo proglasil da spada k Novi Franciji. Ta reka teče med Florido in Novo Mehiko in se izliva v morje. (Op. uredništva. Joliet je s tem mislil na reko Mississippi, katero so tedaj Indijanci nazivali Buade.) Označena reka teče čez najbolj krasne pokrajine, kar si jih morete le misliti; tako lepih krajev niti v Franciji jaz nisem videl; divne so tudi prerije in lepo zaraščeni gozdovi; tukaj raste polno sliv in jabolk, dalje limon, raznih jagod in druga sadja, kojega ni dobiti v Evropi.

Na poljih je mnogo jerebic v gozdovih dosti papig v rekah pa številno rib, ki so nam glede okusa in velikosti še nepoznane.

V teh krajih se nahaja tudi mnogo, železne rude in bakrene; dalje sem naletel na škrljevino, salpeter, premog in marmor, ki je mnogo lepši od francoskega.

Tukaj živijo samo divjaki (Indijanci) izmed katerih ima vsak svoj posebne vrste ozek čoln do 50 čevljev dolg; ti ljudje so najbolj naseljeni na obrežju gori označene reke. Indijanci ne streljajo dosti jelenov, ker so jim bivoli ljubši. Videl sem cele črede teh velikih živali po 30—40 skupaj; tudi divjih puranov je tukaj mnogo; pa se Indijanci zanje dosti ne zmenijo. Najljubša jed tem divjakom je posebne vrste koruza, katero trikrat na leto pridelujejo; v poletnem času si hladijo žejo z vodnimi melonami; snega in ledu ni v teh pokrajinah.

Po eni izmed teh velikih rek (Missouri), ki se izliva v reko Buade (Mississippi) je mogoče dospeti v "rubinovo!" morje. Videl sem neko naselbino, ki je samo 5 dni oddaljena od naroda, ki dela kupčijo s Kalifornijo. Če bi jaz tjakaj prispel vsaj dva dni prej, pa bi bil lahko ž njimi govoril, ki so tja prišli in so prinesli s sabo štiri sekire meni v dar.

Popolen opis tega ozemlja boste našli v mojem dnevniku. Če bi se mi pri mojem zadnjem raziskovanju, ozir. vožnji ne bila pripetila neljuba nesreča, že zadnje četrt ure, bi bil lahko dospel do onega prostora, odkoder sem se podal. Prevozil sem s čolnom 42 vodnih padcev; baš ko sem nameraval izstopiti na suho, polu veselja nad uspešnim raziskovanjem, po težavnem potovanju,— se mi je čoln prevrnil. Izgubil sem dva zavitka in svoj kovčeg. Nesreča se mi je pripetila la blizu prvih francoskih hiš, katere sem zapustil dve leti nazaj.

Rešil si nisem drugega, kot lastno življenj; ohranil sem si pa še dobro voljo ki je Vam vedno na razpolago.

Ostajam Vaš najpokorn.ejši in vdani sluga ter podanik

Joliet."

PES, KI ZASLUŽI $26,000— NA LETO.

Pri sestavi slik za kino gledišča ne nastopajo samo slovečí igralci, ampak tudi raznovrstne živali. Med temi je večkrat videti tudi psa, človeku najbolj zvesto žival.

V Hollywoodu, Kalifornija, kjer je središče atelirjev za filmske (kinov) slike imajo 5 let starega psa "Rintintina" po imenu, ki po spretnosti v raznih igrah prekaša vse druge. Srečen lastnik tega psa je bivši ameriški avijatik Lee Duncan, kateremu ni treba nič delati, ker mu ta pes vsak teden $500.— zasluži.

Označeni pes je bil rojen l. 1918 za časa vojne blizu nemške bojne črte na Francoskem. Ujet je bil še kot mladič ter je nemške policijske pasme. Vojaki 135. ameriškega letalnega švadrona so mladega "Rintintina" zredili s kondenziranim mlekom ter ga proglasili za uradnega "maskota" označenega švadrona. Naučili so ga skakati, opravljati policijske posle in donašati zdravila ranjencem med najhujšim streljanjem; večkrat so ga vzeli s sabo v kak acroplan. Končno, ko je ta pes dorastel je bil že tako izvežban, da je preskočil 12 čevljev visok zid.

Po končani vojni ga je njegov lastnik Lee Duncan vzel s sabo v Ameriko ter se ž njim nastanil v Hollywoodu, da ga še bolj izvežba za kino slike kar je kmalu dosegel. Danes se razne filmove korporacije kar trgajo za četveronožnega mojstra "Rintintina", lastnik se pa temu smeje. Za tekoče leto je naredil z neko družbo pogodbo, ki mu plača $500.— vsak teden, ali $26,000.— na leto da ta pes nastopa v raznih slikah.

Naravno, da se "Rintintinu" godi povsem dobro, na kar pazi njegov lastnik. Določil mu je posebno sobo, posebnega strežnika ki ga koplje in hrani; temu psu ni treba glodati suhih kosti, ker ima dosti "steaka", mleka in jaje na razpolago; celo v posebnem avtomobilu ga okrog vozijo. Na banki ima pes tudi svoj posebni čekovni račun v korist srečnega gospodarja. Lastniku so za tega psa ponujali že $5000.—, pa ga ne proda za nobede denar. Op. uredništva: "Rintintin" poseka celo slovečega akrobatskega psa "Porkuša," last rojaka James Debevca v Clevelandu, Ohio!

Raznoterosti.

GIOLITTIJEVI MEMOARI O RAPPALSKI POGODBI.

Bivši italijanski ministrski predsednik Giolitti je izdal svoje memoare, v katerih opisuje tudi diplomatsko zgodovino rappalske pogod. Giolitti priznava, da je pogajanja z Jugoslavijo zavlačeval, dočim je dr. Trumbič gledal, kako bi se završila, še preden bi odstopil Wilson, ki je bil ves čas zagovarnik Jugoslavije. Anglija se je bala, da ne bi Jugoslavija po albanskem primeru udarila na Italijo, ker je Jugoslavija takrat zbrala 36 divizij. Giolitti pa pravi, da je vedel, da je Trumbič hotel s tem samo pritisniti na Anglijo, da bi pospešila pogajanja. Giolitti je zato gledal, da se sestane z Lloyd Georgejom, da ga preparira za italijansko stališče. To se je zgodilo 1920 v Lucernu. Vendar je bil Giolitti tako previden, da ni govoril o podrobnostih, marveč izrazil zgolj soglasje s stališčem anglešk. državnika, da se mora Evropa končno pacifirati. Lloyd George se je ob tej priliki tudi izrazil proti vsaki interveneiji v Rusiji in naglašal, da se svet ne bo pomiril, lokler ne pride do normalnih odnošajev napram tej deželi. Glede Jugoslavije je L. G. obljubil, da bo vplival nanjo, da z Italijo sklene čimprej pogodbo, kar je tudi izpolnil. Istega leta se je Giolitti sestal s francoskim ministrskim predsednikom Millerandom v Aix-le-Bains. Temu je Giolitti povedal, da Italija ne more sprejeti niti Wilsonove niti Nittijeve linije in da mora dobiti mejo, jdočo po Snežniku, o čemer sta se sporazumela že maršal Foch in gen. Badoglio. Millerand je obljubil, da bo italijansko stališče podpiral, kar je tudi storil. Nato je jugoslovanska vlada sporočila talijanski, da bi spričo angleškega posredovanja rada zopet začela pogajanja. Giolliti. grof Sforza in Bonomi so nato formulirali pred italijanskim ministrstvom svoje zahteve, ki so kasneje v St. Margheriti obveljale. Značilno je za nas, kaj je italijanska vlada sklenila, da ukrene, ako bi Jugoslavija na to ne pristala. Sklenilo se je, da se navedene pokrajine anektirajo ter da se Dalmacija in otoki obdrže pod italijansko vojno okupacijo, dokler se ne začno nova pogajanja. Jugoslovanska delegacija (Trumbič, Vesnič in Stojanovič) je prišla v St. Margherito, ne da bi se bilo vršilo preje kakšno sondiranje stališča obeh vlad. **Pogovori so tekli tako gladko, da so bili že drugi dan končani in potem podpisani.** —Če Giollitijeve trditve odgovarjajo resnici, bi sledilo, da se konkretno za italijansko stališče ni zavzemala Anglija, ampak Francija.

V Londonskih blaznicah je 18349 norcev, med temi 10,926 žensk. Torej 3503 ženske več kot moških. V Londonu živi tudi 4000 gluhonemih, ter 400 gluhih, nemih in slepih.

Slovanski komite v Parizu.

Slovanski komite v Parizu se je ustvaril na soglasno zahtevo slovanskih kolonij in zastopa sedaj sledeče narode: Bolgare, Srbe, Hrvate, Slovence, Čehoslovake, Poljake Ruse. Za predsednika imajo sedaj Čeha F. Sys. Lokalne naloge komiteja obstoje v znanstvenih umetniških in literarnih prireditvah, ki naj propagirajo slovansko kulturo v Parizu kot svetovnem središču. Poleg tega hoče delovati komite tudi za medsebojno zbližanje Slovanov, ki bi v doglednem času omogočilo neuradno prisrčno zvezo slovanskih držav. Neznaten je zdaj tudi mednaroden vpliv slovanstva. V svetu Zveze narodov ni nobenega Slovana. Samo XI. sanitetni oddelek Zveze ima kot ravnatelja Slovana, Poljaka dr. Reichmana. V stalnem mednarodnem razsodišču, ki ima 10 članov tudi ni Slovana. Samo eden izmed 4 kandidatov je Jugoslovan Jovanovič. In vendar tvorijo sedaj slovanske države — ne vštevši Rusijo, ki zasedaj mora izostati — skupino 55 milijonov ljudi. Delovanje komiteja je dokazalo, da razumejo potrebo medsebojnega zbližanja vsi narodi enako. Vsi sklepi pripravljalnega odbora so bili sprejeti enoglasno.

Koliko je dolžna Nemčija?

Najlažje si predstavimo pojem miljardnih številk nemškega dolga, ako si mislimo bančnega uradnika, kateremu je bilo naročeno, da naj prešteje celo svoto v času po eno marko vsako sekundo. Najprej moramo omeniti, da je znašal dolg koncem leta 1921, 247 miljard mark. Frankfurter Zeitung je izračunala, da bi dotični bančni uradnik porabil za to svoje delo 7827 let. Celo v slučaju, da bi bil ves dolg plačan v bankovcih po tisoč mark, bi trajalo štetje še nekaj nad 7 in ¾ let. Ako bi hoteli vseh 247 miljard v bankovcih po tisoč mark prepeljati iz enega kraja v drug kraj, bi bilo potrebno 37 železniških vagonov, vsak po deset ton. Če bi pa vzeli namesto tisoč bankovcev po tisoč mark bankovce po petdeset mark, bi rabili 741 vagonov.

Kitajski zid bodo zrušili.

Gradivo, iz katerega je bil sezidan sloviti kitajski zid, ima biti zdaj porabljeno v stav bene namene, tako da bo tudi ta svetovna, historična posebnost zginila z zemljskega površja. Kitajski zid je bil sezidan 200 let pred Kristusom in meri po dolgosti 3000 km, po širokosti pa 15 do 25 korakov, visok je pa tudi toliko, ponekod pa še višji.

Inženir — duhovnik.

Na dunajski univerzi je bil promovjiran za doktorja bogoslovja Frančišek Mudra, doma iz Rokican. Dovršil je realko, študiral na dunajski tehniki ter dosegel diplomo strojnega inženirja. Služboval je v Pilznu pri državni železnici. Iz želje postati duhovnik je napravil gimnazijsko dopolnilno maturo, stopil v dunajsko semenišče in bil posvečen v duhovnika. Služboval je na več krajih dunajske škofije. Ostal je veren sin češkega naroda.

Število organiziranih komunistov v Rusiji.

Moskva. — Na podlagi zadnjega štetja so dognali, da znaša skupno število organiziranih komunistov v raznih sovjetskih republikah na Ruskem —375,693.

Pozor Jugoslovani!

Naznanjam vam, da imamo tukaj v Pittsburghu, Pa. edino slovensko delavnico za izdelovanje klavirjev (piano), harmonik in koncertin. Tudi popravljamo in izdelujemo fine mehove; dalje popravljamo "plehe" instrumente in vse druge muzikalične instrumente. Kupujemo stare in rabljene harmonike in koncertine in jih tudi zamenjamo. Tudi imamo v zalogi fine koncertine iz Nemčije in razne note.

Se priporočam za obilna naročila. Iščem Potnika, ali enega za v kompanijo. Vaš rojak.

FRANK DRAZUMERICH,
5122 Butler St. Pittsburgh, Pa.

ZASTONJ ZA BOŽIČ

POMANJŠANA PANOROMA z imenom "PATHESCOPE" s 30 FOTOGRAFIČNIM SLIKAM dopošljemo vsakemu, ki nam dopošlje naslove dveh svojih prijateljev in 50c v poštnih znamkah. Te slike so na filmi in so zelo lepe ter zanimive za vsakega. S tem "PATHESCOPOM" boste videli vse kot naravno in živo. Toje nekaj novega in posebnega kar še nikdar prej niste videli. Gotovo vam bo služilo v veselje in razvedrilo. Ta ponudba velja samo za 30 dni; požurite se torej ter takoj pišite na:

GRAND NOVELTY COMPANY, 1723 N. Kedzie Av. Dept. 218 Chicago, Ill.

Ne pošiljajte niti centa!

KRASNA URA
s šestimi kazalci.

Poglejte na to čudovito uro, ki

kaže ure
kaže minute
kaže sekunde
kaže dneve tedna
kaže dneve meseca
kaže lunine izpremembe

To je res nekaj čudovitega. Kdor ima to uro, ne potrebuje koledarja; treba je samo nanjo pogledati pa bo videl ne samo uro, minute in sekunde, ampak tudi v tednu in dan meseca, ime meseca in stališče lune. S tako uro lahko iznenadite vsakega, kajti kdorkoli jo vidi, jo hoče tudi imeti. Ta ura je vdelana v krasno močno škatljo (pokrov) velikost št. 16, gre natančno in je garantirana za 20 let. Vredna je najmanj $18.00; toda za kratko dobo prodajamo to uro samo za $12.75; poleg tega damo tudi zraven lepo pozlačeno verižico, en žepni nož vreden $1.50 in še neko posebno darilo. Ne pošiljajte denarja v naprej; izrežite samo doljni kupon, $12.75 pa lahko plačate ko boste prejeli blago. To uro lahko nosite 30 dni; ako slučajno ne bi bili z blagom zadovoljni, pošljite nam ga nazaj, da vam denar povrnemo; pooskušnja vas torej prav nič ne stane. Ne odlašajte dokler se cena te ure ne dvigne; naročite jo še danes. Pišit na:

UNION MAIL ORDER CO.
629 Eight Ave, Milwaukee, Wis. Dept. 850.

KUPON.

Union Mail Order Co. 629 Eight Ave. Milwaukee, Wis. Dept. 850.

Izvolite mi takoj doposlati eno koedarsko uro; poleg tega mi pošljite tudi zastopj pozlačeno uro, žepni nož in posbeno darilce. Plačal bom $12.75 ko sprejmem blago; če pa z uro ne bom zadovoljen Vam bom vse skupaj v 30 dneh nazaj poslal, nakar mi boste moj denar povrnili.

Koliko ur želim .....

Ime .....

Naslov .....

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, v državi Illinois, dne 12. januarja, 1898
GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL Telefon 1048.
SOLVENTNOST K. S. K. J. ZNAŠA 100.36%.
Od ustanovitve do 1. oktobra l. 1923 znaša skupna izplanana podpora $2,243.451.00

GLAVNI URADNIKI:
Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.
I podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
Frank Opeka, st. 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6426 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Anton Nemanich, st. 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:
Martin Težak, 1201 Hickory St., Joliet, Ill.
Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.
John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:
Joseph Russ, 6519 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:
Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Uradno naznanilo.

PRIJAVA DRUŠTEV V BOLNIŠKO CENTRALIZACIJO.

Brzojavno se poroča iz Clevelanda, Ohio, da se je članstvo društva sv. Vida 25, K. S. K. Jednote, pri seji z dne 18. t. m. izreklo za pristop v centralni bolniški oddelek. Vest je zelo razveseljiva za vsa društva spadajoča v centralizacijo, kajti članstvo dr. sv. Vida se je pokazalo, da za centralizacijo se ne zanimajo le mala društva, temveč tudi velika.

Enako se tudi poroča, da se je članstvo naslednjih društev izreklo za pristop v centralni bolniški oddelek:

Dr. sv. Cirila in Metoda 4„ Toower, Minn.
Dr. sv. Družine 5, La Salle Ill.
Dr. sv. Družine 136, Willard, Wis.

Društva, ki nameravajo pristopiti v centralizacijo, imajo sedaj najlepšo priliko to storiti ker je pristopnina prosta in tudi zdravniške preiskave se od članstva ne zahteva. Zato je priporočati, da vsa društva, ki se zanimajo za centralizacijo vporabijo priliko, ki jim je dana.

Z bratskim pozdravom

Josip Zalar, glavni tajnik.

Joliet, Ill. 19. nov. 1923.

AGITIRAJMO ZA MLADINSKI ODDELEK!

V "Glasilu" minulega tedna je urednik sobrat Ivan Zupan poročal o lepem številu mladih članov in članic, ki so pristopili v Jednoto tekom oktobra meseca t. l.

Izmed 95 članov in članic, ki so pristopili v Jednoto minuli mesec, jih je bilo 50 starih po 16 let. To je častno in je vredno, da si tako število novih mladih moči dobro zapomnimo. Mogoče bo kateri izmed članov ali članic vprašal, kje se toliko mladih moči dobi? Odkod to nadvse lepo in častno število mladega naraščaja? Da pa ne bo to vprašanje ostalo neodgovorjeno, zato si usojam naznaniti članstvu, da bo vsakteri znal odkod pridobivamo nove mlade moči v našo Jednoto.

Poročano je bilo, da je v pretečenem mesecu (oktobru) pristopilo 95 novih članov in članic. Da je to resnično se lahko vsakteri prepriča iz "Glasila" minulega tedna (štev. 46), ker so bila imena vseh novo pristoplih priobčena. Izmed 95 novo pristoplih jih je bilo 50 v starosti 16 let. Od teh 50 novopristoplih jih je prestopilo iz Mladinskega oddelka 45. Odkod torej novi mladi naraščaj? Odgovor na to je: Iz Mladinskega oddelka. Mladinski oddelek pri naši Jednoti je torej ono polje, iz katerega dobivamo danes največ mladih članov in članic. Ravno Mladinski oddelek je ona rezerva naše mladine od katere je največ odvisen napredek in bodoči dolgotrajni obstanek naše Jednote. Veliko vprašanje je, bi li naša mladina pristopala k Jednoti, ako bi ne bila vpisana v Mladinskem oddelku? Mnogi bi mogoče pristopili, toda skoraj gotovo pa je, da ne v tako velikem številu, kakor pristopajo oziroma prestopajo, ki so člani(ice) Mladinskega oddelka. Vprašanje sedaj nastane, je li Mladinski oddelek koristen za našo Jednoto ali ne? Ako prečitamo predstoječe, bomo prišli do zaključka, da je označeni oddelek največje koristi za Jednoto, največje važnosti za staro članstvo in za obstoj naše organizacije. In ker nam je dokazano, in ker smo prepričani, da je Mladinski oddelek nepopisljive važnosti in tolike koristi za Jednoto, ni li naša sveta dolžnost agitirati za njega? Odkod naj dobimo novo mlado članstvo, ako ne iz Mladinskega oddelka? Zato nas vse, od prvega do zadnjega veže dolžnost, da pridobivamo novo članstvo za Mladinski oddelek, ki je največji in najboljši živi vrt, iz katerega bomo pridobivali, nova, mlada in zdrava drevesa s katerimi se bodo nadomestovala vsled starosti ali onemoglosti izpraznjena mesta. Naj nam torej predstoječe število mladih članov prestoplih iz Mladinskga oddelka služi za vzgled, naj nam bo v vspodbujo. Število iz Mladinskega oddelka prestoplih pa se bo od meseca do meseca množilo kolikor bolj starejši postajamo. In večje število, ki bo prestopilo iz Mladinskega oddelka, toliko večja dolžnost nas veže pridobivati nove člane za Mladinski oddelek. Večje število, ko imamo v Mladinskem oddelku, toliko večje število jih bo pristopilo od časa do časa v odrasli oddelek. Dokler torej delamo za naraščaj Mladinskega, delamo istočasno za napredek in naraščaj Odraslega oddelka; delamo za svojo lastno korist in korist celokupnega članstva. Zato vsakega posameznega izmed nas veže dolžnost, da agitiramo za Mladinski oddelek, ter pridobivamo kolikor mogoče novih članov in članic.

Ne zamudimo lepe prilike, ki nam je dana, porabimo vse moči za agitacijo naše dične K. S. K. Jednote, kajti razpisana kampanja za mladinski oddelek še ni zaključena.

Z bratskim pozdravom,

Josip Zalar, gl. tajnik.

VSEH SVETIH NOČ NA KALVARIJI.

Na bojišču, 5. nov. 1914.

Ves dan so že grmeli topovi in posebno v popoldanskih urah je nastajala le še sempatja pavza par minut v že znanem bobnečem ognju. Beli oblački šrapnelov so se gostili, vmes pa je vstajal črni dim težkih granat, ki je največkrat zadobival podobo velikanskih gob. Ves vrh je postal vedno bolj meglen in vsem je bilo jasno, da namerava sovražnik svoj odločilni napad na Kalvarijo, ki mu že pet mesecev zapira pot v Gorico. Vedel je vsak mojih petdesetih mož, ko smo v malih rojih hiteli čez Sočo, da bo težka noč, saj nas je artiljerija že na bregovih pozdravljala z veliko besnostjo. Mrak je padal na zemljo, ko smo po vzhodnem pobočju srečavali prve ranjence, ki so se vračali z vrha. Le nemo, brez besede, so si znanci podajali roke; vmes nosilnice težko ranjenih. Ta počasi, lopert ob tovariša, drugi zopet hitro s prestreljeno ramo in še z nahrbtnikom čez zdravo in puško v roki. Višje na je vodila pot mimo junaka, ki je na poti obstal: razgaljen, z obema rokama krčevito držeč se za rano v ledju, z glavo visoko dvignjeno in smrtnim sragami na bledem obrazu, osteklenele oči napol zaprte, je umiral stoje. Nepremično je stal še vedno, ko smo bli že daleč gori pod vrhom.

Tu se ustavimo in prične se ono nestrpno čakanje v temi in ležju, ki reže živce. Polagoma sem vendar zadremal in fantje ter možje so istotako ležali drug ob drugem in vprek. Šrapneli so padali čez hrib, pa vendar za tolikoo naprej, da se ni nikdo bolj menil zanje, kot navajeno uho za uro. Misli so plavale proti vzhodu in popoln molk je motilo le pojenjajoče streljanje arteljerije, rakete pa so dajale čudovite konture vsem predmetom. Naenkrat se začuje klic, ki nam veleva pripravljenost. Čuje se vedno pogostejše praskетanje pušk, ki pa ima za grebenom izredno visok glas pink, pink, pink.... Protinapad! Nahrbtnike proč; ostane brešno, puška z nasajenim bajonetom in patroni in v brzem koraku na svoj prostor. Laški žaromet pričenja utripati, vendar nas še ni opazil. Treba je obstati kot kip na nestu, kajti vsako premikanje izda vse. Globoko doli proti Moši razsvetljuje naš refktor lepo pokrajino. Pogled je krasen na travnike, ki izgledajo kot belo platno, nasejani s temnozelenimi gozdovi; vmes blisne kot strela žarečebela stena posamezne hiše. Oblaki se trgajo in na južni strani se prikaže Orion. Laški žaromet nas je zasledil in prične se onih šest ur strašnega artiljerijskega ognja, ki mi napravlja ves spomin še vedno medel, kot sanje. Za sabo imamo nekdanje naše žičaste pregraje, ki sploh nimajo več žic, le njihovo lego. Zvezni jarki zasuti in se od ure do ure spreminjajo v vse razdevajočem ognju granat. Ves prostor, ki smo ga preplazili in prehiteli na zapadnem pobočju Kalvarije, je brez vsake bilke; ogromne luknje težkih izstrelkov nam nudijo kritja. Dobro je, da so tako goste in velike, da se ves vod skriva od časa do časa v eni. Rjava premesena zemlja, s kamenjem, skalami in blatom namešana, je doslovno preorana od vrha do vznožja. — Da preprečijo prihod naših novih čet, je laška artiljerija za nami napravila ognjeno steno, preko katere ni nikdo več prišel; čez nas pa so se vsipale mine in šrapneli neprestano, praviloma. Črepinje, kosi železa od min čudno šustijo preko glav v zemljo in nam mečejo blato v obraz. — Vedno globlje gre naša pot, med vzdihovanjem ranjencev in zadnjimi napori onih, ki v tem strašnem bobnenju umirajo. Pred nami sovražna mešanica, da jo lahko že z ročnimi granatami in bombami obmetujemo in sedaj je tudi že večji meri pred nasprotno artiljerijo, saj smo na levem krilu le še trideset korakov od laških pozicij. Oddahnemo se. Vse se pripravlja na juriš.... Ko se pričenja daniti, ni več nobenega Lahа pred nami, razen vjetnikov; tudi mašinca je tukaj. V jutranjem svetlikanju smo začudeno opazovali navpične stene za seboj. Drčali smo precej, da pa padamo čez štiri sežnje globoke stene, ni v noči nikdo opazil. Orion je pobledel, tudi žaromet nima več svoje moči in po malem utripanju vgasne. Nastopna artiljerija pričenja svojo staro pesem, meče na nas neprenehoma: znamenje, da je sovražnik vržen nazaj. Izmučene in v blato povite nas je kmalu izmenjala druga četa, svojo sedemnajstoričo mož sem srečno pripeljal pod stenami nazaj.

Ing. J. Mačkovšek.

POLOM NEMŠKE MARKE.

Če vam kdo pošlje pristno noto za 10,000 mark, ki je bila natisnjena pred šestimi leti, je to najbrž storil za šalo. Pred šestimi leti je bilo to vredno $2,500, ampak danes je vreden en ameriški dolar milijarde nemških mark. To je izvrstna primera kako ekonomske sile potegnejo doli nekatere valute. Če vam pa ista oseba pošlje eno steklenico Trinerjevega zdravilno grenkega vina, boste našli, da ima isto vrednost kot pred šestimi leti. Vzeli boste dozo in vidili, da ravno tako zadovoljivo učinkuje. Vrednost Trinerjevega zdravilno grenkega vina se ne preminja. Že 33 let slovi zdravilo, ki vselej pomaga v slučajih slabega teka slabe prebave, glavobolov in sličnih znakov želodčnega nereda. Novi odjemalci pišejo ravno tako iskrena zahvalna pisma kot so jih pisali odjemalci pred tridesetimi leti. Mr. George Condash nam je pisal iz Tresekow, Pa., 30. okt 1923: "Rabil sem Trinerjevo zdravilno grenko vino in ga pomašel jako dobrega. To smete slobodno objaviti." Vprašajte vašega lekarnarja ali trgovca z zdravili za Trinerjev Cough Sedative. Prehladi so sedaj na dnevnem redu in to je pravo zdravilo proti kašlju in prehladom.

(Advertisement.)

Delavski list "The New York Leader" je dne 12. t. m prenehal izhajati vsled finančnih težkoč. Razne delavske unije bodo skušale priskočiti temu listu na pomoč, ko se razmere nekaj izboljšajo.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Nad vse tužnega in globoko potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je 18. oktobra t. l. v Gospodu zaspal moj ljubljeni soprog, oziroma oče peterih otrok g.

Martin Pazderc.

Pokojnik je spadal k društvu sv. Frančiška Saleškega št. 29. K. S. K. J., ki mu je priredilo krasen pogreb za kar naj bo izrečena temu društvu najlepša zahvala.

Lepo se zahvaljujem tudi vsem sosedom za darovane vence, posebno rojaku Peter Meteši in soprogi, in John Skofu in soprogi, dalje moji sestri in svaku John Želko. Hvala tudi mojima bratoma, ki sta se vdeležila pogreba in sicer: Nik Zunič in soprogi iz Chicaga, Ill. in Anton Zunič iz Pittsburgha, Pa.

Iskrena hvala tudi vsem ostalim, ki so pokojnika prišli kropit in so me tolažili v teh strašnih urah hude preskušnje vsled izgube ljubljenega mojega soproga in skrbnega očeta svojih otrok.

Pokojnik je bil doma iz vasi Kučera, fara Podzemelj; star je bil 37 let, tukaj v Jolietu zapušča mene, žalujočo vdovo in 5 otrok in eno sestro Mrs. Barbaro Skrinar, ena sestra živi v Pittsburghu, Pa., Mrs. Ana Kozjan, v stari domovini pa tri njegove sestre in oče. Hvala tudi slavni K. S. K. Jednoti za tako točno izplačilo posmrtnine. —Tebi, dragi Martin pa kličem: Spavaj v miru moj nepozabni soprog. Že te črna zemlja krije, nas pa bridka solza lije! Da bi se — Bog daj — nad zvezdami videli vsi!

Žalujoči ostali:
Barbara Pazderc, soproga
Josip, Mary, Edvard, Rozi, in **Martin,** otroci.
Joliet, Ill., 18. nov. 1923.

ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam, da nam je 6. novembra po sedem mesečni hudi bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti zaspala v Gospodu ljubljena soproga oziroma mati gospa

Marija Perovšek,

rojena Blatnik v 37 letu svoje starosti.

Tem potom se iskreno zahvaljujem za darovane cvetlice in vence družinam Seliškar, Gosar, Rakovec, Artach, Lukas, Bukovec, Zallar, Bajuk, Zupanc in drugim.

Prisrčna zahvala za pomoč in tolažbo v težkih urah družinam: Petkovšek Snedec, Kokel, Gregorich in drugim. Pred vsem pa gre hvala našemu župniku č. g. Rev. J. J. Novaku, ki so preskrbeli še tri druge duhovnike in pevce za slavnostne pogrebne obrede; žalno opravo v cerkvi; do srca ganljiv govor ob krsti pokojne, ter tolažbo in pomoč v težkih urah. Prisrčna hvala društvu sv. Družine št. 136 K. S. K. Jednote in ženskemu Oltarnemu društvu, katerih članica je bila pokojna: za krasen sprevod v cerkev in iz cerkve na pokopališče sv. Družine.

Iskrena hvala vsem skupaj, kateri so pripomogli in delali za lep sprevod k zadnjemu počitku pokojne, ki je bil najlepši, kar jih je še videla naša naselbina. Prisrčna hvala tudi mojim sorodnikom in prijateljem iz Chicaga, So. Chicaga in Irtuged za poslane nam sožalne besede.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin. Ti pa nam draga Marija spavaj sladko v nadi, da zopet vidimo se nad zvezdami.

Žalujoči ostali:
Frank Perovšek, soprog.
Rosie, Frank, Mary, Amalija, Josie, otroci.
Willard, Wis., 13. nov. 1923.

Srečni dom!

Zdramite se in otresite se verig sužnjstva vi živeči v zaduhlih mestih, ki delate v plavžih, rudnikih in Premogovnikih!

Čas je že, da si poiščete dom. Ni vam ga treba s težavo drugod iskati; mi ga že imamo tudi za vas. Ne hodite, ne bližje, nedalje. Pridite pogledat našo zemljo; prepričani smo, da bomo mi ustregli vašemu okusu in vaši denarnici.

Mi imamo še dosti rodovitne zemlje namočeno z vodo, katera dela prave čudeže pod tem podnebjem.

Pišite za pojasnila na:

Frank Budner
RePresentative
Western Colonization Co.
CORNING :: CALIFORNIA

SVOJI K SVOJIM!

Podpisani toplo priporočam rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v Pueblo, Colo. svojo **trgovino z obleko za moške in otroke;** v zalogi imam tudi veliko izbero **čevljev za ženske;** sprejmem tudi **naročila za nove moške obleke po meri.**

JOHN GERM.
Slovenski trgovec.
317 East C. St. Pueblo, Colo.

PRISELJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO
je bilo 1. julija t. l. odprto
Pišite meni da Vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar.
Ne odlašajte da ne bo kvota zopet izčrpana.
MATIJA SKENDER
javni notar
za Ameriko in stari kraj
5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Pozor! Pozor!

Samo edina **ALPENTINKTURA** na svetu je za moške in ženske lase, od katere takoj prenehajo lasje odpadati in potem lepo in krasno rastejo. Velika steklenica stane $3.—, srednja steklenica $2.—, s poštnino. Za vse drugo pišite po cenik, ga pošljem zastonj.

Jacob Wahčič
1434 E. 92. Str.
CLEVELAND, OHIO.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave, Knajpovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča Mgr. Knajp v knjigi
DOMAČI ZDRAVNIK
Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

Pristni starokrajski **ribežni za repo** z dvema nožema..... $1.10
Motike, domačega kranjskega izdelka ..... $—.90
Na zalogi imam suho grozdje, fige in brinjeve jagode. Pišite za ceno.
Navedeno blago pošiljam poštnine prosto, samo pri grozdju ni Express vračunjen.

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall, Sta.
New York, N. Y.

IMAM NA ZALOGI PRAVE
LUBASOVE HARMONIKE
tri in štiri-vrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene, nemške ali kranjske in pa tudi chromatične z 12 basi ter kovčeke za harmonike.
ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Dekan Jožef Ozmec. †. V četrtek, 25. okt. je umrl ljutomerški dekan Jožef Ozmec na posledicah kapi in sladkorne bolezni. Blagopokojni gosp. dekan je bil znan kot zelo delaven na gospodarskem, političnem in narodnem polju. Bil je ustanovitelj izobraževalnih društev in zadrug. Bil je tudi sam vzoren in napreden gospodar, ki je veliko koristil s svojim zgledom. Njegovo delo je bilo znano daleč naokrog. Deloval je kot župnik pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, kjer je bil izvoljen za deželnega poslanca. Kot tak je vzorno zastopal gospodarske in politične pravice slovenskega ljudstva. Od Sv. Lovrenca je prišel za dkene v Ljutomer, kjer je nadaljeval svoje delo na gospodarskem in zadružnem polju. Dokler mu se onemogočila njegova kap in sladkorna bolezen. Blagopokojni je bil tudi vzgleden duhovnik in svojim ovčicam vzorn pastir. Odlikovala ga je izredna ljudomilost in gostoljubnost. Rojen je bil v Središču 18. februarja 1866, v mašnika je bil posvečen 25. julija 1890. Njegovo vzorno življenje bo našlo posnemovalce in njegovi duhovni sobratje, kakor tudi vsi drugi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v trajni hvaležnosti. Njegov spomin bo nepozaben.

Smrtna kosa. Umrl je na Studencu č. g. kaplan M. Škorec. Pokopali so ga dne 28. oktobra. Sobratje naj se ga spominjajo pri sv. daritvi!

Smrtna kosa. Dne 27. oktobra je umrl v Podkorenu g. Maks Rasinger uradnik cementne tovarne v Mojstari.

Umrl je v Ljubljani gostilničar in mesar Anton Putrich. V Hrastniku je umrl Josip Dolinšek, posestnik, čevlj. mojster in gostilničar. R. I. P.

Tiha obletnica. Iz Prekmurmurja poročajo: Že lansko leto je hotel obhajati narodni poslanec Jožef Klekl 25 letnico svojega mašništva, njegovi stariši pa 50 letnico svoje poroke. A ker je bolezen poslančeva in njegove matere lani slovesnost preprečila, se je letos vršila samo tiha. Zahvalno sv. mašo je poslanec zase in svoje stariše opravil v svoji rojstni fari na Tišini 15. oktobra. Starša sta ob tej priliki prejela zahvalno sv. obhajilo. Idealnemu in požrtvovalnemu poslancu, ki je v najtežjih časih vzorno vršil svojo narodno in pastirsko dolžnost v Prekmurju, kličemo: Še na mnogo leta!

Smrtna nesreča. 23. okt. smo prejeli poročilo, da je na postaji Zalog povozil vlak g. Franca Stareta, slikarskega mojstra iz Ljubljane, Florijanska ulica. Kolo mu je odrezalo glavo in je bil takoj mrtev. Truplo so začasno pripeljali v mrtvašnico pri Dev. Mar. v Polju. Pokopali ga bodo v Ljubljani.

V Kropi so ustanovili odbor z nalogo, da zbira sredstva in pripravi vse potrebno, da postavi občina in župnija Kropa ob cerkveni steni spominek padlim vojakom. Spomenik bo najbrže sestavljen iz dveh plošč z imeni, sredi med njima velik križ s korpusom, spodaj klečalnik in svetilka z večno lučjo, ob straneh dvoje drevese, zgoraj strešica. Predsednik odboru je g. Luka Hafner, trgovec, tajnik pa g. zadružni obratovodja Viktor Šolar. Za spomenik se trudijo zlasti sorodniki in tovariši padlih ter bivših vojakov.

Nova imena za Južno železnico. Upravni odbor Južne železnice je sklenil, da vsled razdelitve proge na posamezne nasledstvene države izpremeni naziv železnice. V Jugoslaviji se bo imenovala Savska železnica, v Italiji Jadranska, v Avstriji pa Donavska železnica.

Brezžični telefon. V Belgradu se postavili brezžično telefonska postajo, iz katere se lahko govori z New Yorkom v Ameriki brez žice.

Pospešitev gradbe liške železnice. Ministrstvo prometa je za zgradbo železniške proge Gračac—Knin, ki jo gradi neka zasebna družba, dovolila večji kredit. Podjetnik se je obvezal, da dovrši progo do prihodnj jeseni. ——Na ta način bo Dalmacija zvezana s Hrvatsko in tudi s Slovenijo.

Za narodno pravo primorskih rojakov.

Belgrad, 26. okt. — Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec je vložil na ministrskega predsednika Pašića in zunanjega ministra dr. Ninčiča interpelacijo, v kateri opisuje neznosno stanje Slovencev in Hrvatov pod Italijo. Opozarja na preganjanje učiteljev, zatvarjanje slovenskih šol, uvajanje tialijanskega jezika v ljudske šole ter na najnovejšo naredbo glede slovenskega in hravtskega časopisja. Dr. Hohnjec zahteva od vlade, da napravi najodločnejše ukrepe, ki bodo zagotovili našim sorojakom v Italiji njihova nacionalna prava.

ITALLIJANSKA VLADA POPRAVLJA.

Uspešna intervencija, ,dr. Korošca v prilog primorskih rojakov.

Belgrad, 27. okt. — Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec je bil danovno pri zunanjem ministru dr. Ninčiču, da ga zainteresira za nastali težak položaj primorskih Slovencev in Hrvatov. Tudi danes popoldne je v isti zadvi obiskal dr. Ninčiča. Minister dr. Ninčič mu je povedal, da ga je danes dopoldne obiskal italijanski odpravnik poslov Sumonte ter mu izjavil, da je rimska vlada ukinila znane naredbo o italijanskem učnem jeziku v ljudskih šolah in da je razveljavila naredbo glede slovenskih učiteljev; glede te stvari ostane status quo. G. Sumonte je obenem izjavil, da je rimska vlada poslala prefektu v Trstu naredbo, s katero se razveljavlja dekret od 22 okt. ki določa, da morajo slovenski in hrvatski časopisi prinašati vse besedilo tudi v italijanskem prevodu. — Tako je naša vlada na zahtevo Jugoslvanskega kluba napravila uspešne korake v kroist našim rojakom pod Italijo.

Slike iz Belokrajine

(Spisal dr. Franjo Ogrin)

(Nadaljevanje.)

O ciganih se je že veliko pisalo, posebno o njih pokolenju in plemenu. O teh točkah naj ta sestavek ne govori. V njem hočem opisati le življenje, šege in navade belokranjskih ciganov.

Bivališče.

Predno pa spregovorim o tem, naj povem, kod prebivajo cigani v črnomaljskem političnem okraju v sledečih občinah: Podzemelj, Semič, Talči vrh, Dobliče, Tanča gora in Vinica. Tu imajo postavljene koče, ki v njih prebivajo stalno le po zimi, po leti pa samo mimogrede, ker gredo naokrog po zaslužku. Ne vem za nobeno ciganisko družino, ki bi živela po zimi in po leti stalno v šotoru, marveč vsaka ima ali lastno revno kočo ali pa se stisne po zimi k drugi ciganski družini, tako da so potem cigani v taki kajži natlačeni kakor slaniki v zaboju. Vseh ciganskih družin je kakih 14, ki štejejo nad 100 udov. To število pa je vzklic vestnemu poizvedovanju le približno. Te družine se porazdele takole: ena v Podrebri (obč. Semič), ena na Lokvah (obč. Talči vrh), štiri v Kanižarici (obč. Dobliče), ena v Dragovanji vasi (obč. Tanča gora), štiri v okolici trga Vinice, po par družin v Podzemlju in Poljanah.

Jezik.

Kakor vsi cigani, govore tudi belokranjski med seboj takozvani ciganski jezik, v hipu pa, ko spregovori z drugimi ljudmi, slovenski jezik v belokrajinjskem narečju.

V kolikor je njih ciganski jezik podoben pravi ciganščini, o tem bi mogli govoriti jezikoslovci.

Družinsko mie.

V Belokrajini žive Hudorovići. Tako se pišejo moški in ženske. Med moškimi se dobe prav posamič tudi ime Brezar in Brajdič, med ciganki pa zraven poslednjega imena še Sokolovič in Šajnovič. Toda ti cigani in ciganke so prišli od drugod, iz novomeškega okraja (Brajdiči) in s Hrvatskega.

Krstna imena so različna in slična kakor pri drugih ljudeh.

Družina, rojstvo in pristojnost.

Pravi cigan se po navadi oženi šele v poznejših letih, dotedaj pa živi v divjem (ciganskem) zakonu. Ako torej vprašaš cigana v uradu, ali je oženjen, dobiš često odgovor: "Po cigansko, gospod." Vendar pa delajo menda v tem oziru ravno belokranjski cigani izjemo.

Kolikor sem mogel dognati, živi le malo starejših ciganov v divjem zakonu in rodi nezakonske otroke. Ako se pa upošteva, da dobivajo ciganke kot vdove in dekleta otroke, se lahko trdi, da je tretjina ciganskih otrok nezakonskih otrok nezakonskih. Nekaj otrok bi se moglo pozakoniti, ker so njih stariši sklenili pozneje pravi zakon; vendar pa mi ni znan noben slučaj, da bi bili zaprosili cigani za pozakonitev otrok.

V celem je izmed 14 družin vsaj 8 cerkveno poročenih. K temu jih priganjajo župni uradi in okr. glavarstvo.

Strogo varujejo zakonsko zvestobo; bodisi da žive v ciganskem, bodisi da žive v pravem zakonu.

Ciganka rodi v šotoru, kjer se ravno nahaja. Ker se pa cigani po leti vedno premikajo, je večkrat težko določiti, v katerem kraju je bil otrok rojen. Stariši sami tega dostikrat ne vedo oz. nočejo povedati. Njih podatki v tem oziru so nezanesljivi.

Še več preglavice dela vprašanje, kam je cigan pristojen. Občine se jih branijo in boje kakor hudič križa, četudi bivajo že dolgo let v njihovem okolišu. Ako občina noče priznati ciganu domovinske pravice, jo mora okr. glavarstvo dognati z razsodbo. Radi nezanesljivih osebnih podatkov (matične knjige glede ciganov tudi ne morejo biti popolnoma v redu) in radi večnega preseljevanja iz kraja v kraj pa je težko dognati potrebno podlago za oblastveno odločitev. Tožavni postopek je malo olajšan pri onih ciganih, ki imajo koče, kamor se redno vračajo.

Splošno življenje.

Življenje ciganov je popolnoma drugačno ko življenje drugih ljudi. Žive sami zase in ločeno od ostalega sveta. Ne občujejo z domačini oz. jako redko. Pri tem ne nagovori nikdar domačin cigana, ampak obratno; vedno pa se prvi tega čim preje odkriža.

Nekdanji veliki strah pred ciganom sicer izginja, vendar le polagoma. Zato domačin po navadi še vedno cigana ne naznani, ako mu naredi škodo v gozdu, kjer poseka les in pobira dračje, ali na polju in travniku, kjer krade pridelke in popase s svojo živino. Tudi pričevanju proti ciganom se naši ljudje izogibajo. Tako so tudi orožniške ovadbe v največ slučajih brezuspešne, ker se pri poklicanih oblastih ne da dokazati ciganova krivda.

Naš človek tedaj rajši malo potrpi, kakor pa da bi imel opravka s ciganom. Z njim tudi sicer noče biti v nikakem stiku. Popolnoma osamljeni so slučaji, da vzame domačin ciganko za ženo (Kosec v Dobravicah), ali da se cigan civilizira (Brajdič v Zapudju).

Psihološki razlog za to podaje posebno ciganso pleme in hajduško življenje, nagnjenje k tatvini in namišljeno ali resnično sovraštvo ciganovo do drugih ljudi. Tako vidi domačin v ciganu tujca, priseljenca, protivnika. To pa cigan čuti in vrača vse v dvojni meri. Je nezaupljiv, se ogiblje domačina oz. ga skuša ukaniti.

Tako živita domačin in cigan sicer drug ob drugem, toda vsak gre svojo pot.

POZOR! POZOR!

Javne zahvale za Lasno tinkturo.

Cenjeni g. Wahčič: —Sprejel sem vašo Alpentikturo za lase, s katero sem popolnoma zadovoljen, kjer v resnci pomaga tako, da sem se sam čudil; lasje so sami prinehali izpdati in novi so mi popolnoma zrastli, zato se vam lepo zahvalim. Blagovolite mi poslati še dve steklenice vaše hvaležredne Alpentinkture za lase to je za moja dva prijatelja. Z vsem spoštovanjem vas pozdravim vaj rojak. **John Jakotich, Box 13, Bulwinkle, Calif.**

Dragi mi g. Wahčič:—Naznanim vam, da se moram sam sebi čuditi kako uspešna je vaša Alpentinktura za lase; da nisem rabil vaše hvaleverdne Alpentintkure bi zgubil vse moje lase, na tem mestu se vam zahvaim in žeim dosti sueha ker meni so lasje popolnoma zrastli, zato želim, da naj se vsakdo v tej potrebi bo vas obrne. Vas pozdravim vaš rojak. **Simon Bosich, 621 Jerome St., McKeesport, Pa.**

Alpentntkurą stane steklenica $3. in $2. s poštnino.

Zahvala za zdravilo za Reumatizem in in trganje po kosteh!!!

Jaz sem rabil vaše zdravilo za reumatizem, kostibol in otekline, s katerim sem popolnoma zadovoljen v par dneh sem popolnoma ozdravil ko sem rabil vaše hvalevredno zdravilo. Ostanem vam vedno hvaležen in želim vam veliko uspeha in vas pozdravim vaš rojak, **Frank Turk, R. 3, Bx. 45 Oak Grove, Louisiana.**

G. Wahčič:— Jaz sem rabila vaše zdravilo za reumatizem in trganje z najboljšim uspehom, zaradi tega se vam lepo zahvalim in vas bom še drugim priporočila. Spoštovanjem vas pozdravim vaša rojakinja **Mrs. Mary Duba, 101 Lincoln St. Ironwood, Mich.**

Za reumatizem stane steklenica $3.50 in $2.50 s poštnino.

Cenjeni g. Wahčič:—Jaz sem rabila vašo Bruslintinkturo za sive lase s katero sem popolnoma zadovoljna, lasje so mi postali ravno taki kot sem jih v mladosti imela zato se vam lepo zahvalim in blagovolite mi še poslati 6 steklenic Bruslintinkture ker želijo moje prijateljice ki so videle kako lepe lase imam od vaše hvalevredne tinkture. Vas pozdravim **Mrs. Julka Pavlin, P. O. Box 407, Thorpe, W. Va.**

Steklenica Bruslintinkture stane $1.75 s poštnino.

Javna zahvala za zdravilo za kurje oči in bradovice.

Dragi prijatelj g. Wahčič:—Naročil sem od vas zdravilo za kurje oči in bradovice za nas tri bojse, za katero sem vam jako hvaležen, v treh dneh ko smo rabili to vaše zdravilo smo vsi trije popolnoma odstranili kurje oči na nogah, in bradovice na rokah, toraj se vam še enkrat vsi trije lepo zahvalimo posebno pa jaz, **Peter Wucenich, 431 The Ave. Lackawanna, N. Y.**

Zdravila za kurje oči ali bradovice velja 75c s poštnino.

Javna zahvala za zdravilo za srab ali srbečo kožo!

Lepo se zahvalim za vaše Rosen mazilo, katerega ste mi poslali za mojo srebečo kožo, mene je strašno srbelo tako, da bi se bil vso kožo razdrapal, in ko sem se s tem mazilom trikrat namazal mi je popolnoma odnehalo. Blagovolite mi poslati še en lonček za mojega prijatelja. Vas pozdravim **Peter Ferich.**

Rosenmazilo za srbečo kožo ali rane velja lonček $2.—manji $1.— s poštarino.

Takih in veliko vrst zahval imam od naših rojakov jo širni Ameriki in Kanadi. Pišite takoj po cenik, ga pošljem zastonj.

Jacok Wahcic,
1434 E. 92 Str.
Cleveland, Ohio.

Prazno jadikovanje Anglije. Ko se je dne 20. okt. t.l. mudil v St. Louis, Mo bivši angleški ministrski predsednik Lloyd George, je na nekem banketu tarnal, da je Anglija v minuli svetovni vojni izgubila 900,000 vojakov, ki so bili ubiti.

To število je morda verjetno; vendar pa ni pri tej priliki Mr. Lloyd George omenil, da je Anglija vsled minule vojne pridobila 900,000 štirjaških milj ozemlja, katere so popred Nemci lastovali v Južni Afriki. Za vsakega angleškega ubitega vojaka je Anglija na dobičku za 1 štirijaško miljo kolonije v Južni Afriki, dala je pa zato vsakemu 6 čevljev? zemlje za njegov— grob.

CUNARD ANCHOR

Ali nameravate dobiti rojake v Ameriko?

6426 Jugoslovanov bo letos prišlo v to deželo,

Naj Cunard družba pomaga Vašim rojakom v Jugoslaviji da dobijo potne liste, viziranja ter jim da potrebna navodila, ki so potrebna za potovanje v Ameriko.

Vse potnike spremljajo naravnost do parnika družbeni uradniki brez kakega posebnega doplačila. Potnikom, ki imajo Cunardove vozne listke, nikdar ni treba čakati, ker odpluje iz Evrope večkrat v tednu kak parnik Cunardove parobrodne družbe.

Pošljite torej vašim rojakom karto z najbrzejim parnikom sveta.

CUNARD LINE,
140 N. Dearborn
Chicago, Ill.

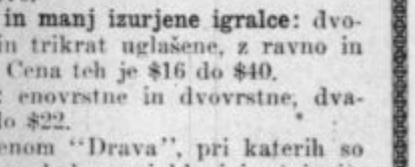

Nad 100 Harmonik

Potrudil sem se, da sem preskrbel našim harmonikarjem dobre in zanesljive harmonike, ki so po delu in glasu enake drugim najboljšim harmonikam, a kljub temu so moje harmonike, ki nosijo ime "Drava", od $25 do $50 cenejše kakor druge. Na Vas je sedaj ležeče, če bodete še naprej plačevali za harmonike več kakor je treba.

V zalogi imam sedaj nad 100 raznovrstnih harmonik in sicer:

1. "Drava" harmonike za izurjene igralce. Trivrstne in štirivrstne, dvakrat in trikrat uglašene, štajerskega (nemškega) in kranjskega modela. Sedanja zaloga "Drava harmonik je v marsičem boljša kakor so bile dosedanje. Cena teh harmonik je samo od $50 do $70.

2. Harmonike za začetnike in manj izurjene igralce: dvovrstne in trivrstne, dvakrat in trikrat uglašene, z ravno in stopnjevito igralno deščico. Cena teh je $16 do $40.

3. Harmonike za otroke: enovrstne in dvovrstne, dvakrat uglašene. Cena $4.75 do $22.

4. Piano-harmonike z imenom "Drava", pri katerih so melodijske tipke enako urejene kakor pri klavirju (piani). Te vrste harmonike se lahko smatrajo za harmonike bodočnosti. Jaz jih prodajem po $75, po $100 in višje.

Izdelovanje in popravila harmonik: Nudi se Vam moderno urejena delavnica za izdelovanje novih in popravljanje starih harmonik.

Druge Muzikalije:

Slovenske grafofonske plošče vseh izdelkov, kakor Columbia, Victor, OKeh in importirane plošče dobite pri meni.

Grafofone raznih vrst in izdelkov Vam nudim po izredno nizkih cenah.

Godbene in orkestralne inštrumente, kakor vijoline, klarinete, kornete, saksofone, bobne itd. dalje inštrumente, kakor kitare, citre, mandoline, bandže itd., dobite pri meni ceneje kakor drugod.

Novi cenik s slikami.

Izšel je moj novi cenik z mnogimi slikami harmonik in drugih inštrumentov, kakor tudi drugih predmetov moje trgovine. Ako ga še nimate, pišite ponj in omenite za kaj se najbolj zanimate.

Garancija.

Z vsako harmoniko in drugim inštrumentom pošljem posebno garancijo.

Dalje imam v zalogi tudi:

1. Importiran tobak za pipe in cigarete ter porcelanaste in lončene pipe z dolgimi cevkami.
2. Importirane cigaretne papirčke in cigaretne hilze.
3. Importirane pristne slovenske orehe in posušene gobe ter razna druga jedila in jedilne dišave in primesi iz starega kraja.
4. Importirana Knajpova zdravilna zelišča itd.

Pišite za poseben cenik o teh predmetih.

JOSEPH VOGRIC

BOX 8, STATION D--NEW YORK CITY

Kaj pravijo moji dosedanji kupci harmonik:

Bowie, Colo. Cenjeni: Dam Vam na znanje, da sem sprejel harmoniko, s katero sem zadovoljen in se Vam zahvaljujem.
Mike Kuretich.

Claridge, Pa. Mr. J. Vogrič: Dam Vam vedet, da sem sprejel naročeno harmoniko in sem prav zadovoljen z njo.
John Garwas.

Hooversville, Pa. Spoštovani: Se zahvalim za poslano harmoniko, s katero sem zadovoljen. Ostanem Vaš prijatelj in Vas tudi drugim priporočam.
Jože Valant.

Coalton, Okla. Naznanim Vam, da sem sprejel harmoniko in se Vam zahvalim zanjo. Fino harmoniko ste mi poslali; sem zadovoljen z njo. Priporočal bom rojakom, da naj harmonike od Vas naroče.

Johnstown, Pa. Cenjeni: Naročene harmonike sem sprejel in sem prav "cofriden" z njimi. Imajo lep glas in tudi lepo so izdelane.
Jakob Napotnik.

Pittsburgh, Kans. Dear friend: I received the accordion and was much pleased with it. If anybody wants a harmonika I will tell him to get it from you. You handle No. 1 goods. I never thought they would be so fine.
Frank Drenik.

Federal, Pa. Dear sir: I want to let you know that I received the harmonika and I am well pleased with it. I did not think I would get such a fine harmonika. I thank you ever so much.
Joe Miklaucic.

To so samo nekatere izmed številnih priznavalnih in zahvalnih pisem, ki sem jih sprejel.

4 leta v ruskem ujetništvu

Piše Josip Grdina, West Park, O

(Nadaljevanje.)

Zadnje prenočišče na kolodvoru. Katoliška cerkev v Rostovu. Pri sv. maši. Ruska pravoslavna cerkev. Pred spomenikom carja Aleksandra II.

Ko smo bili tisti večer že pozno v noč sedeli okrog mize na rostovskem kolodvoru, ter se med barantanjem denarja razgovarjali o tem in onem, smo se zatem polegli, kamor je komu prišlo kaj prostora: na mizo, pod mizo, po klopeh in prosto na tla. Jaz sem topot zopet dobil ležišče pod mizo kjer sem spal za silo. Zjutraj, ko sem vstal, sem bil zopet vesel ,da sem komaj gibal svoje ude; šele s toplim čajem sem se kasneje malo ugrel.

Kakor hitro se je zdanilo sem jo zopet ubral po ulicah Rostova. Ker je bila ravno nedelja sem pričel misliti, da bi bilo dobro iti v cerkev; toda kam? — V pravoslavno? — tam nimam nobenega opravka kot katoličan; katoliško cerkev dobiti na Ruskem je pa silno težko; prej jo najdeš na Turškem. Ni čuda; saj je strogo pravoslavna Rusija vedno nastopala proti katoličanom, da jih iztrebi iz dežele, zato je ondi težko najti katoliško hišo božjo; naletiš manjo le tu, ali tam v kakem velikem mestu.— Ker je Rostov, poleg tega, da je veliko mesto tudi naseljen s tujci vseh ver, so ondi zastopniki, ali konzuli tujih držav,— zato sem pričel razmišljati, da se mogoče v Rostovu nahaja tudi katoliška cerkev. Sklenil sem torej, da se o tem informiram; časa imam dosti in pa še nedelja je danes. Najprvo sem vprašal nekega častnika, če ve za kako rimo-katoliško cerkev v mestu. Dobil sem odgovor, da je ondi več različnih cerkva,, spadajočih k raznim veram; če je med temi katera katoliška, pa ne ve. Hodeč dalje sem istotako vprašal neko žensko ki mi je pa bolj povoljno stvar pojasnila. Rekla, je, da je že čula praviti o taki cerkvi v Rostovu; povedala mi je tudi kje se katoliška cerkev približno nahaja. Zahvalivši se prijazni ženici za pojasnilo, sem odhitel dalje; moral sem pa še večkrat ljudi vprašati, predno sem dospel do zaželjenega cilja povsem srečen in vesel. Cerkvica, katero sem konečno našel, je bila majhna, z dvema malima ličnima stolpoma, toda ne poleg ceste, kjer so stale mogočne pravoslavne cerkve, —ampak stala je bolj potisnjena v neko zatisje od ceste, ob cesti pa visok zid. To vse je bilo menda zaradi tega, da se ne bi morda kak pravoslavni kristjan pohujšal, če bi spoznal našo edino pravo cerkev; Rusi so se bali za svoje vernike, da bi jih katoličani ne privabili k sebi. Že tu se je videlo, kako je bila tedaj katoliška cerkev na Ruskem prezirana in zaničevana; a danes pod boljševiško vlado je pa še stokrat slabše!

Ko sem s ceste črez zid opazil malo stolpa s križem, sem spoznal, da sem zadel na pravo; vstopil sem torej skozi vrata v zidu in mahnil v lično cerkvico, ki je bila že odprta. Nisem se motil; bil sem v pravi katoliški hiši božji; hvala Bogu! danes prvič po dolgih 4 letih na Ruskem! Cerkvica je bila zelo lepa s tremi oltarji, blizu kora je stala spovednica, po cerkvi na obe strani pa lično izdelane klopi. V velikem oltarju je stal velik križ s trpečim Zveličarjem; presenetljiva podoba Križanega s trnjevo glavo obrnjeno proti nebesom ter ves oblit s krvjo; tudi kipi so bili zelo lični. Mučenec sv. Lavrencij z ražnjem, sv. Barbara s svojim mečem in kelihom. Pokleknil sem v klop zahvalivši se Bogu za dobrote tekom mojega ujetništva, da sem še zdrav, kar je najboljše ter se priporočil še nadaljno pomoč na potovanju.

Tisti čas, ko sem bil jaz v cerkvi, je prišlo notri še nekaj vernikov, ki so zasedli svoja mesta v klopeh. — Gotovo se bo v tej cerkvi vršila kaka maša, — toda kdaj, — tega pa nisem vedel. Ker se mi ni nikamor mudilo, sem sklenil počakati sv. opravila; v tem so pričeli prihajati ljudje v vedno večjih trumah in kmalu je bila cerkev napolnjena do zadnjega kotička; še pod zvonikoma so stali ljudje. Ker se nisem hotel mešati med druge gosposke ljudi v svoji revni obleki, sem se zatem umaknil

Mučenec sv. Lovrencij z ražnjem, sv. Barbara z mečem in kelihom. Pokleknil sem v klop, zahvalivši se Bogu za dobrote tekom mojega ujetništva, da sem še zdrav, kar je najboljše ter se priporočil še nadaljno pomoč na potovanju.

Tisti čas, ko sem bil jaz v cerkvi, je prišlo notri že nekaj vernikov, ki so zasedli svoja mesta v klopeh. — Gotovo se bo v tej cerkvi vršila kaka maša, — toda kdaj, — tega nisem vedel. Ker se mi ni nikamor mudilo, sem sklenil počakati sv. opravila; v tem so pa pričeli prihajati ljudje vedno v večjih trumah in kmalu je bila vsa cerkev napolnjena do zadnjega kotička; še pod zvonikoma so stali ljudje. Ker se nisem hotel mešati med druge gosposke ljudi v svoji revni obleki, sem se zatem umaknil iz klopi pod kor. V tej cerkvi si videl vse sloje: kmetstvo in inteligenco; med verniki je bilo tudi nekaj višjih dostojanstvenikov, zastopnikov (konzulov) raznih držav, ki so bili katoličani; sv. maše se je vdeležilo tudi mnogo poljskih delavcev, naseljenih v Rostovu; vse to je vrelo v cerkev, da je bila kmalu nabasana.

Kmalu zatem se oglasi mali zvonec; pred oltar pridejo ministrantje in duhovnik; prične se je peta sv. maša; orglje se oglasijo; pevci zapojejo latinsko. Po dolgih 4 letih sem torej zopet prvič čul v Rostovu "Glorijo" in bil pri sv. maši v katoliški cerkvi, katero Rusi tako sovražijo.

Po končani sv. maši se je ljudstvo počasi razšlo; tudi jaz sem se podal iz cerkve venkaj na ulico. —

Blizu one katoliške cerkve se je na vogalu pred trgom dvigala velika pravoslavna cerkev z mogočnim zvonikom, iz katerega so peli zvonovi. Zanimalo me je iz radovednosti iti pogledat, kakšna je ta cerkev odznotraj. V prvo sem šel iz prepričanja kot katoličan, v drugo pa kot potnik (turist,) ki si ogleduje zanimivosti; če človek nič ne vidi, tudi nič ne ve; tega recepta sem se držal tudi jaz. Vstopil sem torej v ono rusko cerkev, ki je bila lepo okrašena; zlasti me je zanimala v steno vzidana zelena plošča iz dragega kamena; na plošči je bil pa napis: "Njega Veličanstvo Imperator Aleksander II. samodržec vsej Rusiji." — Kaj je ta plošča pomenjala ne vem; mogoče se je omenjeni vladar kedaj mudil v tej cerkvi, ter ji to podaril, ali so jo pa Rusi postavili v hvaležen spomin na Aleksandra II., ki jih je osvobodil tlačanstva? Vsekako je bilo najbrž slednje nižji stan je namreč čislal tega vladarja.

V cerkvi je bila ravno služba božja, a ljudi ni bilo dosti; le bolj raztreseni so stali tja po cerkvi ter se križali in klanjali, kot je to njih običaj v cerkvi. Bolj malo časa sem bil pri ruski maši, nakar sem jo mahnil v mesto, da si še kaj drugega znamenitega ogledam. Vprašal sem mimoidoče, kje se nahaja spomenik ruske vladarice Katarine II. Ker sem pa zvedel, da se dotični spomenik nahaja nekje zunaj mesta, kamor bi se moral s poulično karo voziti, sem ta načrt opustil. Čul sem dalje, da so srditi vojaki ob izbruhu revolucije s konji in voli hoteli prekuceniti Katarinin spomenik, pa se jim to delo ni obneslo; nato so ga pričeli nenda razbijati; toda ker je bil bronast, se jim tudi to ni posrečilo, tako je ta spomenik še ostal; prav zaradi tega sem si ga mislil ogledati.

Pri svojem izprehodu po mestu Rostov sem prišel na prostran trg, kjer se nahaja velik bronast spomenik mogočnega ruskega vladarja Aleksandra II. (Osvoboditelja) 1855—1881. Car je oblečen v vladarsko uniformo, v desnici drži žezlo, na katero je pritrjen dvoglavni ruski orel, v levici pa državno jabolko; glavo ima odkrito; okrog spomenika se pa nahaja močna železna ograja.

Pokojni car Aleksander II. je eden izmed onih zaslužnih in znamenitih vladarjev Rusije, ki si je pridobil največjo zaslugo s tem, da je osvobodil ruskega kmeta od tlačanstva. Dolgo se je trudil Aleksander II. izvesti ta veliki načrt; toda rusko plemstvo, ki bi rado še naprej izkoriščalo ruskega kmeta, je oviralo to delo; a končno je pa vseeno Aleksander II. zmagal ko je dne 19. februarja 1861 podpisal in izdal manifest, da je postalo nad 20,000,000 ruskih kmetov osvobojenih, ki so bili do tedaj od ruskih baronov zasužnjeni. Prav vsled tega si je pridobil Aleksander ime "Osvoboditelj". Aleksander je delal še nadalje na to, da dobi ruski kmet vso pravico, ki mu gre; pa ga je za to plemenito delo raztrgala bomba, katero so mu vrgli njegovi zarotniki dne 13. marca 1881. Večkrat je bil Aleksander II. napaden, a vselej je ušel smrti. Nekoč ga je otel preprost ruski mužik, ki je pri prvem strelu anentatorju izbil iz rok samokres ter rešil carja; za to delo je Aleksander II. tega kmeta bogato nagradil ter ga sprejel v visoko cesarsko službo.

V prihodnji izdaji hočem podati nekoliko kratke zgodovine o Rusiji in njih vladarjih.

(Dalje sledi.)

Tivoli Studio

Edini poljsko-slovenski fotografičen atelje v Jolietu, Ill.

JOS. SITKOSKI, lastnik

535 E. Jefferson St. Joliet, Ill

TELEFON 5617

Najbolj moderni "studio" v mestu. Slike jemljemo vsak čas čez dan in tudi zvečer.

Izdelujemo posamezne slike družinske slike, poročne itd. Povečujemo razne slike vseh kombinacij. V zalogi imamo tudi lepe okvirje.

Anton Zbašnik

Javni notar,
206 Bakewell Bldg.,
Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Se priporoča rojakom v vseh notarskih poslih. Registriran pri jugoslovanskem generalnem konzulatu. Pišite ali pridite osebno.

ČLANEK 36 S.

SEGREVANJE MLEKA.

Da segrejet mleko do pravilne branilne gorkote postavite stekleničico v skledo gorke vode in glejte, da bo voda segala višje kot je mleko v stekleničici. Vodo segrejte, pa ne toliko, da bi vrela. Da preizkusite toploto mleka, ga zlijte nekoliko na površino svoje roke. Če je prijetno gorko na vaši koži, bo pravilno za otroka. Če je mleko prevroče, postavite stekleenico pod tekočo mrzlo vodo.

DRŽANJE OTROKA TEKOM HRANJEVANJA.

o otrok pije, ga držite v naročju

Ko otrok pije, ga držite v naročju, tako da bo njegova glava na vaši roki. Stekleničico držite tekom vsega hranjenja ter tako, da je vrat stekleničice neprestano polu. To mleko v vratu stekleničice preprečа, da bi se sesal zrak skozi cuzelj. Dajte otroku priliko, da bo cuzelj primerno zgrabil.

KOLIKO ČASA NAJ TRAJA HRANJENJE?

Hranjenje naj bi trajalo približno dvajset minut. Če se otrok obira pri jedi, umaknite za trenutek cuzelj. Storite to parkrat tekom hranjenja. Če bi bil pa otrok zaspan, ga nujte čuječega dokler ne bo vsega popil. Ča pa kljub temu zastpi, mu je n cdajte do prihodnjega hranjenja.

ČE JE VAŠ OTROK SLABO PREHRANJEN, MU PRETI BOLEZEN.

Kljub zdravniškemu napredku in vzgoji je šest miljonov naših šolskih otrok slabo hranjenih. Matere so v celike meri odgovorne, ker ne poznajo nevarnostih znamenj. Slaba prehrana je nevarna reč. Svoje smrtnonosno delo prične prej, predno spozna oni, ki ne opazuje. Najslabša stvar slabe prehrane je pa ta, da se loti vsakogar. Slabo hranjne otrok je silno spremljiv za bolezni. Jetika naprimer jako cvete med slabopreh anjenimi. Takozvane otroške bolezni bi ne postajale tako izrazite, če bi ne bilo slabe prehrane.— Vsaka mati naj bi ščitila svojega otroka zastran njega samega in zastran drugih otrok. Slaba prehrana je posledica napačne hrane. ČČe pridencte Bordenovo Eagle Mleko dijeti svojih otrok je labko vsaka mati prepričana, da jim tudi varno zaščito.

Zadnji resnično strokovnjaški poskusi med šolskimi otroci so pokazali, da je Eagle Mleko izvanredno uspešno pri zdarvljenju slabe prehrane. Otroci, hranjeni z Eagle mlekom, so veliko bolj napredovali kot pa otroci, hranjeni z navadnim mlekom iz stekleničice. Mnogo jih je pridobilo na teži dvakrat več kot določa njihov normalni razvoj. Kajit Eagle Mleko vsebuje vsako hrano,ki je potrebna za dosego čvrstega zdravja.

Čitajte te članke pazno vsak teden ter jih spravite za bodoča pojasnila.

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

KAŠELJ

je vendar neprijeten znak in se ga ne sme zanemarjati. Uživajte

SEVERA'S COUGH BALSAM,

kateri olajša kašelj te odvrni mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

zoper prehlad, gripo in za odpomoč pri glavoboli vsled prehlada.

Cena 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

MOJE SVARILO

Ker sem uverjen o veliki vrednosti mojega Bolgarskega zeliščnega čaja preje imenovan Krvni čaj — ki pomaga onim, ki trpe vsled revmatizma, zabasanosti, neprebave, slabega želodca, bolezni na jetrah, ledicah in vsled slabe krvi, — hočem s tem svariti vse moje prijatelje in bolnike, da naj se čuvajo pred ponarejanjam. NNa trgu je samo en pravi ter pristni Bolgarski zeliščni čaž, katerega jaz pripravljam. Ne dajte se varati od ponarejevalcev. Če je kdo bolan, mora imeti najboljše zdravilo.

Bolgarski zeliščni čaj ako ga vzamete zvečer pred počitkom gorkega, vam takoj prežene prehlad. Vedno se morate čuvati pred influenco, ali pljučnico. Poglejte moj najis (ime) in registrirani znak na vsakem zavitku, potem boste šele znali, da imate pravi Bolgarski zeliščni čaj v rokah.

Bolgarski zeliščni čaj je naprodaj v vseh bolj znanih lekarnah; vsak lekarnar vam ga bo z veseljem ponudil. Ako tega čaja osdi nea dobi, Vam ga bom jaz poslal po pošti priporočeno: en velik družinski zavitek za $1.25, ali 33 za $3.15, ali 6 za $5.25. Pišite meni.

H. H. VON SCHLICK President MARVEL PRODUCTS, Inc. 47 Marvel Bldg. Pittsburgh, Pa.

Najlepša prilika na svetu

(Ta nonudba je veljavna le do 15. dec.)

Prava Kuku ura in 2 zagrinjala za dve okni za $6.98.

KUKU STENSKA URA se prodaja po $6.50. Še niste imeli enake prilike v življenju kupiti tako po ceni, skoro zastonj. Kuku ura je narejena iz orehovega lesa in je krasno izrezljana. Se navija z uteži, krasni koščeno podobni kazalci in številke, kliče "kuku" in in bije na vsake pol ure. Ima dobro kolesje in drži pravi čas. Ta ura ima svojo vrednost in je priljubljena. ZAPOMNITE ,to ni igrača ali kaka ponaredba, temveč je PRAVA KUKU URA za katero vam damo popolno jamstvo. Krasno in lepo izdelane zagrinjala za okna najnovejše vrste v enem kosu za dve okni, 50 palcev široka in 9 čevljev dolga SAMO v beli barvi. KKrasno obšita in zarobljena na vrhu in na spodaj s čopki. Nico le močni temveč tudi krasni. VVsech ozirih arstičnega izdelka in prepričani smo, da k ojihh obesite na vaša okna,, jih bodo vse sosede občudovale. PRAVA vrednost tih trch komadov je v resnici trikrat tolika kot mi vprašamo za nje.

Niti enega centa ne poslati v naprejž, samo nam pošljite vaše ime in naslov in kadar prejmete KUKU URO IN ZAGRINJALA — plačajte $6.98 in par centov za poštnino, ako niste zadovoljni vam povrnemo denar. Ne odlašajte, pišite nam še danes na naslov:

LUXUS SALES CO. 1513 EMMA STREET, DEPT 219 CHICAGO, ILL.

BOŽIČ

ČAS LEPIH SPOMINOV JE PRED DURMI.

Ta praznik vzbuja pri vsakemu dolžnost, da se s kakim denarnim darilom spomni svojih sorodnikov, prijateljev in znancev v stari domovini, kjer je vsak še tako mali dar s hvaležnostjo in veseljem sprejet.

Ako hočete, da bodo taka darila pravočasno in v redu dostavljena, pošljite jih potom poznate

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Cene primerne! Dobra postrežba zajamčena!

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

NAŠA BANKA VAM NUDI DVOJNO KORIST.

Prvič: — Vsled vašega uspeha in blagostanja boste **osebno zainteresirani.** Ta banka se vam bo izkazala za pravega prijatelja v **sili** in prijatelja v **dejanju.**

Drugič: — Od naloženega denarja boste prejeli **3% narastlih obresti.**

Čemu torej ne otvorite hranilnega računa na v naši banki? Mi radi sprejemamo bodi si že veliké, ali — male vloge; vsem cenjenim strankam posvečamo največ pozornosti v našem poslovanju.

Premoženje te banke znaša $12,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

OTOK ZAKLADOV

Angleško spisal R. L. Stevenson. Poslovenil J. M.

(Nadaljevanje.)

Zakaj nisem že davno natresel novega smodnika in nanovo nabasal edinega orožja? Potem ne bi bil uboga, pred mesarjem bežeča ovca, kakor sem bil sedaj.

Četudi je bil ranjen, je bilo vseeno čudovito, kako hitro se je gibal; njegovi sivi lasje so mu padali preko obraza in obraz sam je bil ves rdeč od naglice in jeze. Nisem imel časa, da bi poskusil svoj drugi samokres, niti dosti veselja, vsaj sem vedel, da bo brez uspeha. Eno pa sem videl jasno: da se ne smem samo umakniti pred njim, sicer me kmalu zopet kje vjame kakor poprej, ko ne je že skoro zatekel pri krmilu. Ako bi me vjel, potem bi bilo kakih devet ali deset palcev krvave sablje moja poslednja izkušnja na tej strani večnosti. Položil sem roko na glavno jamboro, ki je bila zelo debela, in v skrajni napetosti čakal, kaj pride.

Ko je opazil, da se mu mislim umakniti, se je istotako ustavil in preteklo je nekoliko časa z nekoliko zvijačami od njegove strani in s primernim gibanjem od moje. Bila je ravno taka igra, kakor smo se večkrat igrali doma po skalovju Črnogorskega zaliva, vendar mi ni srce nikdar poprej tako močno utripalo, kot sedaj. Še vedno je bilo vse skupaj nekaka otroška igra, in mislil sem, da jo moram proti postarnemu mornarju z ranjeno nogo dobiti. In v resnici, moj pogum mi je tako narastel, da sem se drznil celo malo pomisliti, kako se utegne cela stvar končati.

Med tem je pa Hispaniola naenkrat zadela na trdo, se stresla, se plazila za trenutek po pesku, nato se pa hitro nagnila na levo, da je bil krov za petinštirideset stopinj nagnjen. Precej vode se je vlilo skozi odprtine v ograji, tako da je nastala med krovom in ograjo naenkrat cela luža.

Obadva sva padla na tla in se skoro skupaj zakotalila proti robu; mrtvi rdečekapec se je s svojimi še vedno razprostrtimi rokami zavalil za nama. Tako blizu sva bila v resnici, da je zadela moja glava močno ob krmarjevo nogo in so mi zobje zaškripali. Kljub temu udarcu in vsemu drugemu sem bil prvi na nogah, kajti Hands se je bil zamotal z mrtvim truplom O'Briena. Nenavadno nagnenje ladje je onemogočilo vsako tekanje po krovu; zaradi tega sem moral iznajti novo pot rešitve, in sicer brez premišljevanja, kajti moj sovražnik se me je skoro dotikal. Hitro kot blisk skočil k vrvenim lestvam, plezal z vso hitrostjo, dokler nisem sedel gori na prečnem drugu.

Moja urnost me je rešila; sablja je zadela komaj pol čevlja pod menoj, ko sem plezal kviško; tamkaj pa je stal Izrael Hands z odprtimi usti in proti meni obrnjenim obrazom — živa slika razočaranja in presenečenja.

Sedaj, ko sem imel trenutek časa, sem nemudoma natresel novega smodnika v svoj samokres, in potem ko sem bil gotov z enim, sem začel iz drugega jemati naboj ter ga nadomeščati z novim.

Moje novo opravilo je vplivalo na Handsa, kakor da bi ga strela udarila; spoznal je, da se je igra obrnila proti njemu; in po očitem obotavljanju se je s težavo izvlekel do vrvene lestve in začel s sabljo med zobmi počasi in z naporom plezati. Brezkončno dolgo in mo-

no stokajoč je vlekel svojo ranjeno nogo za seboj; jaz sem pa končal svoje priprave, prelno je splezal dobro tretjino navzgor. Nato sem mu s samokresom v roki zaklical:

"Še en korak, gospod Hands", "in ustrelim vas! Mrvi ne grizejo, to veste!"

Na mestu se je ustavil. Videl sem na njegovem obrazu, tako je poskušal misliti, in to se je vršilo tako počasi in težavno, da sem se v svojem novem varnem zavetju na ves glas zasmejal. Nato je s težavo spregovoril, na njegovem obrazu pa je bil še vedno izraz skrajnega začudenja. Da bi mogel govoriti, je moral vzeti sablju iz ust, v ostalem pa je ostal nepremičen.

"Jakec", je rekel, "mislim, da sva se zmotila, ti in jaz, in podpisati bova morala pogodbo. Jaz bi te že imel, ako bi ne bilo onega sunka; vendar jaz nimam sreče, nikdar; in mislim, da se bom moral podati, kar je zelo hudo, vidi, za prvega mornarja nasproti mornarstvenu učencu, kakor si ti, Jakec."

Naslajal sem se ob njegovih besedah in se smejal tako donišljavo, kakor petelin vrh kupa, ko se je naenkrat njegova desnica pomaknila za ramo. Nekaj je zabrnelo po zraku kot muščica; začutil sem udarec in potem veliko bolečino in spoznal sem, da me je pribil za ramo k jambori. Vsled strašnih bolečin in presenečenja trenutka — skoraj ne morem reči, po moji volji, in prepričan sem tudi brez nameravanega merjenja — sta se sprožila oba samokresa in mi padla iz rok. Nista padla sama; s pridušenim krikom je krmar izpustil vrvi in telebnil z glavo naprej v morje.

XXVII. POGLAVJE.

Pijastri.

Z ozirom na poševni položaj ladje so visele jambore daleč ven nad vodo in s svojega stališča na drogu sem imel pod seboj gladino zaliva. Hands, ki ni bil tako visoko na lestvi, je bil ladji bližje in je padel blizu nje v morje. Sredi pen in krvi se je pokazal še enkrat na površje ter se nato potopil popolnoma. Ko se je voda umirila, sem ga videl na čistem svitlem pesku v senci ladje. Ribe so plavale mimo njegovega trupla. Včasih se je vsled gibanja vode zdelo, kakor da se je malo premikal in bi hotel vstati. Vendar je bil mrtev, ter je bil ustreljen in utopljen in bo sedaj ribam v živež prav na istem mestu, kamor je hotel vreči mene.

V trenutku, ko sem spoznal vse to, se me je polastila neka slabost, omotica in strah. Kri mi je tekla čez hrbet in prsa. Sablja, ki me je držala za ramo k jambori, me je pekla kot razbeljeno železo; vendar me niso mučile te bolečine, kajti moral sem jih prenašati brez vsakega mrmranja, bila me je le groza, da ne bi padel s svojega mesta v ono mirno zeleno vodo poleg krmarja.

Z obema rokama sem se oprijemal, da so me nohti boleli in zaprl sem oči, kakor da bi hotel utajiti nevarnost. Polagoma sem se zopet zavedel, utripanje žile je postalo navadno in zopet sem bil v oblasti samega sebe.

Moja prva misel je bila odstraniti sabljo; ker pa je ali premočno tičala v lesu ali so me pa moji živci pustili na cedilu, sem se močno stresel in opustil namero. In čudno, ravno to tresenje mi je pomagalo. Sablja je namreč malo popustila ter me držala skoro samo za kožo, in moje trepetanje me je odtrgalo od nje. Seveda je kri sedaj močneje tekla, toda bil sem prost in pripet samo še za suknjo in srajco.

Hitro sem potegnil in odtrgal tudi to in potem splezal po vrvi na drugi strani zopet na krov. V svojem strahu se nisem za nič na svetu upal na levo stran, ki je visela nad morje in kjer je padel Hands.

Šel sem v spodnje prostore ladje in storil za rano vse, kar sem ravno mogel; močno me je bolela in še vedno zelo krvavela, vendar ni bila niti globoka niti nevarna ter me ni ovirala, če sem gibal svojo roko. Nato sem se ozrl okoli sebe in ker je bila ladja takorekoč moja last, sem začel misliti na to, da odstranim iz nje poslednjega potnika — mrtvega O'Briena.

Zvalil se je bil, kakor sem že omenil, proti ograji. V tej legi bi ga lahko odstranil in ker sem se žalostnih dogodkov tako privadil, da me ni bilo več mrtvih strah, sem ga zgrabil za telovnik kot žakelj otrobov in ga pahnil v morje. Z glasnim pljuskom je priletel doli; rdeča kapa mu je padla z glave ter plavala po vodi, in kakor hitro se je voda umirila, sem videl, kako sta on in Izrael ležala drug poleg drugega in se v nemirnem gibanju vode premikala sem in tja. O'Brien je bil močno plešast, četudi je bil še mlad. In tam je ležal s svojo golo glavo preko kolena moža, ki ga je umoril in brze ribe so plavale sem ter tja nad obema.

Sedaj sem bil sam na ladji; pritok je ravno ponehaval. Solnce je bilo že tako blizo zatona, da so začele segati sence smrek na zapadnem obrežju preko sidrišča in so tvorile razne slike na ladji. Večerni veter je potegnil, in čeravno je bila gora z dvema vrhoma na vzhodni strani varovala ladjo, so vseeno vrvi brnele in ohlapna jadra plahutala.

Spoznal sem, da je to nevarno za ladjo. Mala sprednja jadra sem kmalu povil in snel; toda z glavnim jadrom je bila stvar težja. Ko se je ladja nagnila, se je drog zazibal preko krova in njegov konec in nekoliko jader se je celo potopilo pod vodo. Zdelo se mi je, da je postala s tem stvar še bolj nevarna; vendar je bila napetost tako velika, da sem se skoro bal vmešavati. Tedaj sem izvlekel svoj nož in porezal vrvi. Gornji del je padel takoj v morje in velik balon prostega platna je plaval po vodi; ker pa vkljub vsemu naporu nisem mogel odstraniti glavnih vrvi, je bilo to vse, kar sem mogel storiti. V ostalem sva se zato morala s Hispaniolo zanesti na dobro srečo.

Splezal sem naprej in pogledal preko ograje v morje. Zdelo se je zelo plitvo, in držeč se radi varnosti odrezane vrvi z obema rokama, sem se spustil počasi raz krov. Voda mi je segala komaj do pasa; pesek je bil trd in pokrit z valovitimi progami; pogumno sem bredel proti suhemu ter pustil Hispaniolo za seboj; ležala je po strani, njeno glavno jadro pa je plavalo široko razprostrto po zalivu. Skoro v istem času je solnce zašlo in veter je šumel skozi zibajoče se smreke.

Posrečilo se mije, da sem prišel iz morja; nisem se vrnil praznih rok. Tam je sedaj ležala ladja prosta vseh roparjev, da jo zopet vzamejo v last naši možje in odrinejo na morje. Nič ni bilo bolj samo ob sebi umevnega, kakor vrniti se domov v ostrog in se ponašati s svojimi uspehi. Morebiti bi me malo karali radi mojega bega, toda osvojitev Hispaniole je bil zadosten odgovor in nadejal sem se, da bo celo kapitan Smollet priznal, da nisem tratil časa.

Takih misli in prav dobre volje sem se napotil domov proti ostrogu in svojim tovarišem. Spominjal sem se, da je najbolj vhodni izmed obeh potokov, ki sta se izlivala v sidrišče kapitana Kidda, tekel od gore z dvema vrhoma na moji levi strani, in radi tega sem se obrnil v to smer, da bi prekoračil potok, kjer je bil še majhen. Gozd ni bil zelo gost in sledeč nižjim podaljškom gore sem kmalu zavil za ono goro in ne dolgo potem prebredel vodo, ki je segala skoro do kolen.

To me je privedlo blizu onega kraja, kjer sem naletel na Bena Gunna in zaradi tega sem korakal bolj previdno in se oziral na vse strani. Kmalu se je popolnoma stemnilo, in ko sem ugledal dolino med obema vrhovoma, sem opazil na nebu migljajoč svit, kjer je po mojih mislih človek z otoka pri prasketajočem ognju kuhal svojo večerjo. Čudil sem se nam pri sebi, da je mogel biti tako brezskrben. Kajti če sem jaz videl to žarenje, ali ga ni mogel opaziti Silver, ki je taboril na obrežju med močvirjem?

Polagoma se je noč še bolj stemnila in vse, kar sem mogel storiti, je bilo, da sem hodil vsaj približno proti svojemu cilju; gora z dvema vrhovoma za menoj in Daljnogled na moji desnici so postajali vedno manj in manj vidni. Zvezd je bilo malo in bile so blede, po ravnini sem se neprestano izpodtikal in padal v peščene jame.

Naenkrat me je obdala neka svetloba. Ozrl sem se kviško; bledo svitanje luninih žarkov se je prikazalo izza vrhunca Daljnogleda, in kmalu potem sem videl nekaj širokega in srebrnega, kako se je pomikalo globoko doli za drevesi: bila je vzhajajoča luna.

S pomočjo njene svetlobe sem kmalu prehodil ostanek pota; deloma sem korakal, deloma tekel in se nepotrpežljivo bližal ostrogu. Ko sem stopil v gozd, ki leži pred njim, nisem bil tako lahkomiseln, da ne bi umeril svojih korakov in hodil nekoliko bolj oprezno. Moji doživljaji bi se žalostno končali, če bi me moji potoma ustrelili.

Dospel sem naravnost do roba gozda. Zapadni del je bil že ves razsvitljen, ostanek pa in ostrog so ležali še vedno v temni senci, obrobljeni z dolgimi svetlobnimi žarki. Na drugi strani koče je izgorel velikanski ogenj do pepela in razširjal mirno rdečo svetlobo, ki je bila v velikem nasprotju z bledo luno. Niti žive duše ni bilo čutiti niti glasu, izvzemši šumenje vetra.

Zelo začuden in morebiti tudi malo prestrašen sem se ustavil. Mi nismo imeli navade zakuriti velikega ognja, po kapitanovem povelju smo celo skoparili z lesom, in začel sem se bati, da se je utegnilo v moji odsotnosti kaj hudega zgoditi.

Plazil sem se okoli vzhodnega konca in vedno stal v senci ter sem na pripravnem mestu, kjer je bila tema največja, splezal čez ograjo.

Da sem bil še bolj gotov, sem se plazil po vseh štirih brez najmanjšega šuma proti hiši. Ko sem dospel bližje, je postalo moje srce naenkrat mnogo lažje. Smrčanje samo ob sebi ni ravno prijeten glas in jaz sem se pri drugih priložnostih pogostso pritoževal radi njega, toda v tem trenutku, ko so moji prijatelji glasno in mirno smrčali v svojem spanju, mi je bilo najlepša godba, Mornarski klic straže: "Vse dobro!" ni nikdar bolj pomirjajoče donel na moja ušesa.

V istem času pa ni bilo nobenega dvoma o eni stvari: oni so nemarno slabo stražili. Če bi se Silver in njegovi plazili sedaj okoli njih, živa duša ne bi dočakala belega dne. Tako se godi, sem si mislil, ako je kapitan ranjen, in zopet sem začel samega sebe močno grabiti radi tega, ker sem jih zapustil v toliki nevarnosti, ko jih je bilo tako malo za stražo.

Med tem sem se priplazil do vrat in vstal. Povsod je bila tema, tako da nisem mogel ničesar razločevati s svojimi očmi. Kar se tiče glasov, je bilo čuti enakomerno smrčanje spečih in neko čudno trkanje, ki si ga nisem mogel razlagati.

(Dalje sledi.)

Dospela je velika zaloga

Lubasovih Harmonik

ki so zdaj veliko boljše in krasneje izdelane kakor kdaj popred. Lahko se trdi, da niso nobene druge harmonike tem jednake; to tudi vsi igralci pripoznajo.

V zalogi imamo **tri** in **štiri vrstne, 2 krat, 3 krat** in **4 krat** uglašene. Pridite si jih ogledat iz bližnjih mest, ali pišite po cecnik.

Nadalje imam v zalogi fine, trpežne harmonike, importirane iz Avstrije; cena od $5.00 do $30.00; te so pripravne za mlade fante, da se učijo nanjeigrati.

Prodajam "šlifane" **literne** steklenice iz Jugoslavije kakor sledi:

Velikost ¼ litra po	40c.
Velikost ½ litra po	90
Velikost 1 litra po	$1.50
Velikost 2 letra (štefan) po	$1.90

Razpošiljamo tudi ribniške piščalke na vse kraje, cena $1.35 za ducet. Otroci so prav veseli teh ribniških lončenih piščalk.

Razppošiljam jih dobro zapokane na vse kraje po pošti. Naslov napišite samo:

STEPHEN STONICH
CHISHOLM, MINN.

Pošiljanje denarja v stari kraj brzojavno in drugače.

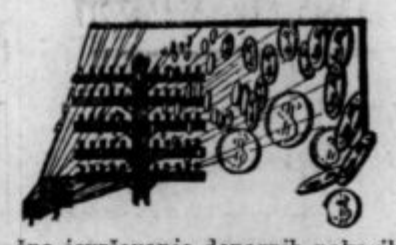

Najhitrejši način za pošiljanje denarja je brzojavno. Dostikrat je vsled nujnosti tak način nujno potreben. V ta namen je naša banka organizirala posebne zveze in je sedaj pripravljena za točno izvrševanje denarnih nakazil v Jugoslaviji, Italiji in drugod in sicer v dolarjih, dinarjih, lirah, ali kakor pač potrebe zahtevajo.

HITER NAČIN za izvrševanje denarnih nakazil za stari kraj je tudi potom kabel-pisma, to se pravi, da gre nakazilo čez morje po kabelu in potem po pošti naprej. Pristojbina za tako kabel-pismo je $1.00

DOBER IN NAVADNI NAČIN za pošiljanje denarja je potom pošte. Mi imamo svoje lastne zveze v starem kraju z zanesljivimi bankami in pošto in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom, ali na svojo domačo pošto.

NAŠA POSEBNOST je pošiljanje ameriških dolarjev v Jugoslavijo bodisi po brzojavu ali po pošti. Ne pozabite tega!

NAŠE CENE so vedno med najnižjimi. Prepričajte se!

POTOVANJE. Vse posle za potovanje v stari kraj, kakor tudi za potovanje od tam sem, kakor tudi vse druge posle tičoče se starega kraja, Vam najbolje oskrbi naša banka.

Denarne pošiljatve in vsa druga pisma naslovite na

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
70—9th Avenue., New York City

Važno, pametno in pravilno

ravna oni, ki svojega denarja ne drži doma **brez obresti,** ampak ga nalaga v **varne,** državne, okrajne, mestne (municipalne) ter šolske bonde in bonde občeznanih korporacij, ki mu donašajo **od 5% do 6%** obresti na leto. Te obresti se lahko z odstriženimi kuponii lahko zamenja vsakih 6 mesecev. Če rabite denar, lahko bonde vsak dan, morda celo z dobičkom prodate.

Način kupovanja bondov je priporočati tudi podpornim organizacijam in društvom.

Skoro vse bonde, katere lastuje K. S. K. J. smo ji MI prodali v popolno zadovoljnost. Pišite nam za pojasnila, da vam dopošljemo ponudbene cirkularje.

A. C. ALLYN & Co.
71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.